

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
Studiul Vechiului Testament
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul Vechiului Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. Dr. Mihail Teodorescu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar, două grupe	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Noțiuni de istorie antică
4.2 de competențe	Cunoașterea caracteristicilor perioadei antice a istoriei civilizației umane

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1	Cunoștințe. <i>Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.</i>
6.2	Aptitudini. <i>Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.</i>
6.3	Responsabilitate și autonomie. <i>Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1	Obiectivul general al disciplinei	-Cunoașterea conținutului Vechiului Testament, a terminologiei isagogiei biblice, hermeneuticii biblice, teologiei biblice și sintezei teologic-dogmatice. -Identificarea temeiurilor învățăturilor dogmatice și moral-religioase din textul Vechiului Testament. -Formarea competențelor de aplicare a principiilor interpretative patristice, iudaice și moderne și a modalităților de actualizare a conținutului Vechiului Testament pentru contemporaneitate. -Valorificarea textului biblic în cadrul activității pastoral-misionare. -Dezvoltarea capacităților de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios, pe baza textului vechitestamentar.
7.2	Obiectivele specifice	-Elucidarea specificului și a contribuției Studiului Vechiului Testament în cadrul general al teologiei ortodoxe. -Cunoașterea noțiunilor de revelație, inspirație, canon. -Fixarea noțiunii de revelație ca fundament al abordării Sfintei Scripturi a Vechiului Testament. -Cultivarea percepției și prezentării Sfintei Scripturi ca realitate unitară și coerentă. -Crearea posibilității de accesare a surselor textuale primare. -Cunoașterea și valorificarea în interpretare a elementelor de critică textuală (metoda istorico-critică). -Însușirea normelor fundamentale de interpretare și redare a conținutului dogmatic al textului. -Exersarea aptitudinilor exegetice specifice exegezei biblice. -Fundamentarea structurilor sociale fundamentale: familie, comunitate, identitate, stat. -Ancorarea discursului antropologic creștin în textul Vechiului Testament. -Identificarea și evidențierea prezenței textului Scripturii în cult și a semnificațiilor acestuia. -Cunoașterea principiilor de interpretare patristice, iudaice și creștine, precum și a modalităților de aplicare a lor pe textul Sfintei Scripturi.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obs.
Noțiuni introductive: definirea arealului general al disciplinei; definirea isagogiei biblice; repere metodologice și bibliografice generale; Istoria textului Vechiului Testament; Canonul cărților Vechiului Testament; Inspirația Sfintei Scripturi	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de hărți;	2 ore
Repere generale de hermeneutică și exegeză creștină și iudaică: sensurile Sfintei Scripturi (<i>sensul literal, anagogico-spiritual, alegoric, tipic</i>); principii exegetice; calitățile interpretului; perspective hermeneutice moderne	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți;	2 ore
Istoria universală a omenirii și istoria lui Israel: locul și rolul lui Israel în cadrul revelației; etapele istoriei lui Israel și etapele constituirii canonului biblic vechitestamentar	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Introducere în cărțile Pentateuhului: <i>Torah</i> lui Moise și centralitatea ei în canonul biblic. Aspecte sociale ale vieții evreilor.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Facerea – istoria patriarhilor – modele ale credinței și ale deschiderii lucrării lui Dumnezeu.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Raportul lui Dumnezeu cu lumea văzută: crearea lumii (Fac. 1, 1-2,4a)	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Antropologia (crearea omului, nemurirea sufletului, asemănarea cu Dumnezeu, căderea omului, orizontul restaurării)	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore

Legământ și Patriarhi: făgăduință, responsabilitate și pronie; Noe și reînnoirea legământului (conceptul de legământ, legământul noahitic, responsabilitate, pronie); Patriarhii și făgăduințele lui Dumnezeu (alegerea și chemarea lui Avram, seminția lui Avram, simbolistica schimbării numelui lui Avraam, repetarea făgăduinței, Isaac – reînnoirea făgăduinței, Iacob și Esau – binecuvântarea furată, Iacob – scara minunată și făgăduința)	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de hărți;	2 ore
Ieșirea – instituționalizarea monoteismului și a legăturii cultice om – Dumnezeu; Monoteism: „Eu sunt Cel ce sunt” (Ieș. 3,14); „Domnul Dumnezeuul tău este singurul Domn” (Deut. 6,4)	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți;	2 ore
Levitic – sfânt și sfințire. Noțiunea de sfânt și sfințenie, sfințenia lui Dumnezeu, sfințenia împărtășită/împărtășibilă (Lev. 19,2); legile sfințeniei – instituirea cultului iudaic. Drepturile și responsabilitățile preoției mozaice.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Numeri – teocentric și alunecare; Relația tip-antitip: Șarpele de aramă (Num. 21,5-9), iunina roșie (Num. 19,1-22), apa din stâncă (Num. 20,2-13). Organizarea socială la evrei.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Deuteronomul – omiletică/catehetică, testamentar și mărturisirea credinței (Shema) <i>ANEXĂ: Pentateuhul – abordare istorico-critică; critica biblică și combaterea criticii negative a Pentateuhului</i>	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Învățătura despre Dumnezeu: unitatea lui Dumnezeu, ființa și spiritualitatea lui Dumnezeu, atributele lui Dumnezeu; providența divină, revelația, legământul.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Profeții mesianice în Pentateuh (Fac. 3,15; 9,25-26; 12,2-3; 22,17-18; 49,10; Num. 24,17; Deut. 18,15)	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore

Bibliografie:

- Abrudan, Pr. Prof. Dr. Dumitru; Diac. Prof. Dr. Emilian Cornițescu, *Arheologie Biblică*, Ed. IBM al BOR, București, 1994.
- Flaviu, Iosif, *Antichități iudaice, vol I+II*, Ed. Hasefer, București, 1999.
- Munteanu, Pr. Drd. Cristian, *Ierusalim, istorie și eshatologie*, Teză de doctorat, Studii Teologice, Nr. 1-2, 2004.
- Prelipceanu, Pr. Prof. V.; Pr. Prof. Nicolae Neaga; Pr. Prof. Gh Barnea; Pr. Prof. M. Chealda; *Studiul Vechiului Testament*, EIBMBOR, , București, 1985.
- Prelipceanu, Pr. Prof. Vladimir, *Inspirația Sf. Scripturi*, Ortodoxia, Nr. 4, 1962
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre, *Arheologie Biblică în actualitate*, Ed. Trinitas, Iași, 1997.
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre; Pr. Conf. Dr. Ilie Melniciuc Puică, *Așteptând mântuirea*, Editura Trinitas, Iași, 1999
- Sf. Athanasie al Alexandrie, *Despre întruparea Cuvântului*, în „PSB”, vol. 21, trad. de Dumitru Stăniloae, București, EIBMO, 1987.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Despre viața lui Moise*, în „PSB”, vol. 29, trad. de Dumitru Stăniloae și Ioan Buga, EIBMO, București, 1982.
- Sf. Vasile cel Mare, *Omiliile la Hexaemeron*, în „PSB”, vol. 17, trad. de Dumitru Fecioru, București, EIBMO, 1986.
- Moiescu, Iustin, *Sf. Scriptură și interpretarea ei în opera Sf. Ioan Hrisostom*, Ed. Anastasia, București, 2003.
- Munteanu, Liviu Galaction, *Pentateuhul în fața criticii moderne*, Tipografia Eparhiei, Cluj, 1937, 57 p.
- Neaga, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament, Însemnări pe marginea textelor mesianice*, Sibiu, 1944.
- Ricoeur, Paul, *Eseuri de hermeneutică*, trad. de Vasile Tonoiu, Ed. Humanitas, București, 1995.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Inițiere în lectura cărților Vechiului Testament	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Cunoașterea vieții sociale evreiești. Raportul teocrație/regalitate. Organizare și administrație.	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Cunoașterea formelor cultice ale religiei Vechiului Testament, organizare, slujire, personal de cult.	Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Sărbătorile evreilor.	Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Prezentarea lucrărilor de seminar	expunere sistematică; prezentare lucrărilor practice.	6 ore

Bibliografie:

- Neaga, Pr. Prof. Nicolae, *Ortodoxia și Vechiul Testament*, Mitropolia Banatului, 1962, nr. 7-8.
- Idem, *Valoarea socială a Vechiului Testament*, Sibiu, 1993
- Negoită, Pr. Prof. Atanasie, *Religia canaanită*, în “*Studii Teologice*”, 1951, nr. 9 – 10.
- Idem, *Istoria religiei Vechiului Testament*, Ed. Sofia, Buc. 2006.
- Idem *Noul Testament și manuscrisele de la Qumran*, Ed. Stephanus, 1993.
- Douglas, J.D., *Dicționar Biblic*, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 1995
- Neaga, Pr. Prof. Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament*, Ed. Renașterea, Cluj, 2007
- Rose, Ierom. Serafim, *Cartea Facerii, Crearea lumii și omul începuturilor*, Ed. Sofia, București, 2006.
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre, *Arheologie Biblică în actualitate*, Ed. Trinitas, Iași, 1997.
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre; Pr. Conf. Dr. Ilie Melniciuc Puică, *Așteptând mântuirea*, Editura Trinitas, Iași, 1999
- Usca, Pr. Ioan Sorin, *Vechiul Testament în tâlcuirea Sfinților Părinți*, Ed. Christiana, București, 2006
- XXX. *Dictionnaire encyclopedique de la Bible*, Centre informatique et Bible, Abbaye de Maredsous, Brepols, 1987.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informațiile necesare pentru înțelegerea procesului comunicării revelației divine în perioada Vechiului Testament, a elementelor moral-sociale și cultice ce alcătuiesc religie mozaică, cât și condițiile ce au dus la formarea canonului Vechiului Testament. Toate aceste elemente consolidează pregătirea intelectuală și morală a viitorilor slujitori ai Bisericii, cât și a profesorilor de Religie în învățământul primar și gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	Oral	65%
	- prezență		5%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	Lucrare scrisă și prezentare orală	20%
	- evaluare pe parcurs	oral	5 %
	- prezență		5%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen			
➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Titularul de aplicații
Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
STUDIUL NOULUI TESTAMENT
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul Noului Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: curs	2	din care: seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	curs	28	seminar	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					21
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	➤ Studiul Vechiului Testament
-------------------	-------------------------------

4.2 de competențe	➤ Dezvoltarea atractivității pentru cunoașterea și înțelegerea textului Noul Testament ➤ Capacitatea de a explica și interpreta un text din cărțile Noului Testament ➤ Posibilitatea selectării și utilizării textelor Noul Testament pentru argumentarea diferitelor aspecte doctrinare specifice ➤ Atractivitate pentru lectura și înțelegerea cărților N.T.
-------------------	---

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe. <i>Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.</i>
6.2 Aptitudini. <i>Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie. <i>Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Actualizarea teologiei biblice nou-testamentare în contextul cultural actual ➤ Identificarea problemelor din societatea contemporană cu relevanță în domeniul teologiei biblice și conturarea unor răspunsuri academice ➤ Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului în contextul misiunii Bisericii atât în raport cu societatea, cât și cu alte culte și religii
7.2 Obiectivele specifice	➤ Cunoașterea unor aspecte ale istoriei lumii greco-romane și iudaice a sec. I d.H. indispensabile pentru înțelegerea Noului Testament ➤ Explicarea diferențelor dintre textul critic și cel al manuscriselor și lecționariilor din faza stabilirii unui text critic și dobândirea abilității de identificare a acestor diferențe ➤ Posibilitatea de interpretare a procesului evoluției canonului biblic pe baza mărturiilor patristice ➤ Obținerea capacității de explicare și interpretare a rolului și poziției partidelor religioase din Israelul N.T., cu specială privire la impactul asupra vieții și activității Mântuitorului Hristos ➤ Cunoștințe de bază (de isagogie și exegeză a cărților Noului Testament) ➤ Capacitatea de analiză exegetică a textelor biblice ➤ Înțelegerea aspectelor specifice ale abordării ortodoxe a textelor inspirate ale Noului Testament ➤ Inițiere în Tradiția pre-evangelică – cunoaștere și interpretare ➤ Posibilitatea de interpretare a procesului apariției textului Evangheliilor în cadrul tradiției cultice și misionare a Bisericii primare ➤ Analiza mărturiilor patristice cu referire la geneza Evangheliilor ➤ Familiarizarea cu textul Evangheliilor și interpretarea lui ➤ Familiarizarea cu indicațiile aparatului critic al Edițiilor critice ale Sf. Scripturi

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Preliminarii. Istoricul Isagogiei biblice.	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Disciplinele Studiului NT. Metode de cercetare	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Istoria formării Canonului Noului Testament. Evoluția acestuia în Biserica de Răsărit și Apus. Canonul NT la Părinții Apostolici. Canonul NT în sec. II – III.	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Canonul NT în sec. IV. Definitivarea canonului	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Textul Noului Testament (probleme de critică textuală). Materialul de scris. Cauzele coruperii textului. Codici grecești ai Noului Testament.	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Ediții critice ale Noului Testament. Textul NT în ediții românești	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Istoria epocii Noului Testament. Lumea greco-romană	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Iudaismul Epocii N.T.	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Principalele grupări religioase: Saducheeii, Fariseii, Cărturarii. Sanhedrinul	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Diaspora iudaică și filosofia. Dinastia irodiană	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Evangheliile NT. „Genul Evanghelic” – Istorie și analiză critică. Tradiția evanghelică primară. Tipare ale tradiției evanghelice	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Evanghelia după Matei. Autorul, adresanții, data și scopul scrierii. Schița planului doctrinar	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	2 ore
Analiza cuprinsului – o perspectivă teologico-exegetică.	Prelegerea interactivă, Dezbaterea, Conversația	4 ore

Bibliografie

- Brown, Raymond, Fitzmeyer, Joseph A., Murphy, Roland E, Introducere și Comentariu la Sfânta Scriptură, Vol. I, Ed. Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș, 2005
- Carson, D.A., Moo Douglas, Introducere în Noul Testament, Oradea, 2007
- Mihoc, Vasile, Mihoc, Daniel, Mihoc, Ioan, Introducere în Studiul Noului Testament, Vol. I, Sibiu 2001
- Tofană, Stelian, Introducere în Studiul Noului Testament. Vol. I. Text și Canon. Istoria Epocii Noului Testament, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 2000
- Tofană, Stelian, Studiul Noului Testament, Curs pentru anul I de studiu, ediția a II-a revizuită și îmbunătățită, Editura Alma Mater, Cluj-Napoca, 2005
- Coman, pr. prof. dr. Constantin, Biblia în Biserică. Studii de ermineutică biblică și eseuri pe teme biblice, Ed. Bizantină, București 1997
- Coman, pr. prof. dr. Constantin, Erminia Duhului. Texte fundamentale pentru o ermineutică biblică ortodoxă, Ed. Bizantină, București, 2002
- Coman, pr. prof. dr. Constantin, Bibliografia biblică ortodoxă românească din sec. al XX-lea, Ed. Bizantină, București, 2002 (format digital)
- Mihoc, pr. prof. dr. Vasile, „Actualitatea exegezei biblice a Părinților Bisericii”, în Herausgegeben von James D. G. Dunn, Hans Klein, Ulrich Luz und Vasile Mihoc, Auslegung der Bibel (WUNT 130), Tübingen: Mohr Siebeck, 2000, pp. 3-28
- Preda, Constantin, „Introducere în critica textuală a Noului Testament”, în Studii Teologice (2000), nr. 1-2, pp. 12-22

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Istoria alcătuirii și metode științifice de cercetare a textului Noului Testament	Dezbaterea, Conversația	1 oră
2. Alcătuirea canonului neotestamentar	Explicația	1 oră
3. Istoria exegezei biblice	Dezbaterea, Conversația	2 ore
4. Evangheliștii Noului Testament	Dezbaterea, Conversația	2 ore
5. Învățătura Mântuitorului – Predica de pe Munte	Discursul, Conversația	2 ore

6. Activitatea Mântuitorului (Minunile)	Dezbaterea, Conversația	2 ore
7. Conflictul cu fariseii și saducheii	Dezbaterea, Conversația	2 ore
8. Jertfa Mântuitorului Iisus Hristos	Discursul, Conversația	2 ore

Bibliografie

- Todoran, Pr. Conf. Dr. Simion, Exegeza Sfintei Scripturi la Sfinții Părinți, vol. I, Reîntregirea, Alba Iulia, 2000
- Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Matei, Editura I.B.M. al B.O.R., București, 1994
- Sfântul Teofilact Arhiepiscopul Bulgariei, Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei, Editura Σοφία, București, 2002
- Tofană, Stelian, Introducere în studiul Noului Testament, Evangheliile după Matei și Marcu, Documentul „Quelle”, Volumul II, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002
- Verzan, preot prof. Sabin, „Predica de pe munte, izvor de învățături pentru viața creștină”, în G.B. XVII (1958), nr. 1-2, pp. 78-97.
- Arion, Pr. Prof. Leon, Comentariu la Sf. Evanghelie după Matei, Editura ASA, București, 2007.
- Mircea, Pr. Dr. Ioan, Dicționar al Noului Testament, EIBMBOR, București, 1994.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

O bună formare a caracterului și a pregătirii intelectual-duhovnicești, în vederea slujirii Bisericii strămoșești, în calitate de preot la Sfântul altar, sau de profesor de Religie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	Examen oral	60%
	- prezență		5 %
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	scris și oral	20%
	- evaluare continuă	oral	10 %
	- prezență		5 %
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Titularul de aplicații
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

ISTORIA BISERICESCĂ UNIVERSALĂ

2025 - 2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Valahia din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria Bisericească Universală						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	➤ Studiul Vechiului Testament ➤ Studiul Noului Testament ➤ Patrologie și literatură patristică
4.2 de competențe	Capacitate de sinteza a informațiilor cu conținut istoric.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe
Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.
6.2 Aptitudini
Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie
Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Definirea <i>Istoriei Bisericești Universale</i> în contextul istoriografiei generale actuale și al celorlalte discipline istorice teologice; ➤ Cunoașterea Istoriei Bisericii creștine pentru a putea răspunde la provocările lumii actuale; ➤ Formarea și dezvoltarea conștiinței istorice în spiritul dialogului și al dragostei creștine.
7.2 Obiectivele specifice	➤ Precizarea specificului și a contribuției disciplinei Istoria bisericească universală în cadrul general al studiului teologiei ortodoxe; ➤ Definirea raportului dintre uman și divin în istoria Bisericii; ➤ Evidențierea raportului dintre tradiție și înnoire în istoria Bisericii; ➤ Precizarea liniilor de demarcație între istoriografia laică și cea religioasă; ➤ Identificarea marilor direcții ale gândirii teologiei creștine; ➤ Cunoașterea evoluției evenimentelor majore din viața Bisericii în raportul lor de la cauză la efect;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Definirea Istoriei Bisericești Universale ca disciplină de studiu astăzi 1.1. Obiectul, definiția, denumirea, scopul, importanța, împărțirea, izvoarele și metoda Istoriei Bisericești Universale. 1.2. Starea lumii greco-romane și iudaice la apariția Creștinismului.	Prezentare orală Conversație	4
2. Întemeierea și organizarea Bisericii creștine 2.1. Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, în <i>izvoarele antice</i> (creștine, iudaice și <i>profane</i>). 2.2. Întemeierea Bisericii. Activitatea Sfinților Apostoli. Activitatea misionară a Sfântului Apostol Pavel	Prezentare orală Conversație	4
3. Persecuțiile împotriva creștinilor din partea autorităților romane 3.1. Persecuțiile. Cauzele generale. Legislație, procedură, pedepse. Persecuțiile până la împăratul Comod (64-192). 3.2. Persecuțiile de la Septimiu Sever până la Dioclețian și urmașii lui	Prezentare orală Conversație	4
4. Biserica creștină pe parcursul primelor trei secole 4.1. Evoluția raporturilor Creștinismului cu păgânismul. Cultul martirilor. Acte martirice. 4.2. Răspândirea Creștinismului în primele trei veacuri. 4.3. Erezille iudaizante, iudeo-gnosticii, Simon Magul. Gnosticismul sirian și Maniheismul. 4.4. Începuturile învățământului creștin. Școlile catehetice. Începuturile monahismului.	Prezentare orală Conversație	8
5. Biserica creștină în epoca împăratului Constantin cel Mare 5.1. Constantin cel Mare și Creștinismul. 5.2. Politica religioasă a urmașilor împăratului	Prezentare orală Conversație	8

Constantin cel Mare. 5.3. Organizarea bisericească până în secolul al VI-lea. Sistemul mitropolitan. Patriarhatele. 5.4. Răspândirea creștinismului în Răsărit și Apus în secolul al IV-lea.		
Bibliografie: 1. AHRWEILER, HÉLÈNE, <i>Ideologia politică a Imperiului Bizantin</i>, traducere de Cristina Jinga, postfață de Nicolae Șerban Tanașoca, București, Editura Corint, 2002; 2. BĂBUȘ, Pr. Emanoil, <i>Introducere în Istoria Bisericească Universală</i>, Editura Σοφία, București, 2002, 326 p; 3. BĂNESCU, NICOLAE, <i>Istoria Imperiului Bizantin</i>, (vol. I: Imperiul creștin și asaltul invaziilor, 313 – 610), (vol. II: Imperiul bizantin clasic, 610-1081), Ediție îngrijită de Prof. Dr. Tudor Teoteoi, București, Editura Anastasia, 2000-2003.; 4. BENGĂ, PR. Daniel, <i>Marii reformatori luterani și Biserica Ortodoxă: contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe din secolul al XVI-lea</i>, București, Editura Σοφία, 2003; 5. BODOGAE, Teodor, <i>Ajutoarele românești la mănăstirile din Sfântul Munte Athos</i>, Pitești, Editura Paralela 45, 2003; 6. BOSSY, John, <i>Creștinismul în Occident (1400 – 1700)</i>, traducere din engleză de Dorin Oancea, București, Editura Humanitas, 1998; 7. BREHIER, Louis, <i>Civilizația bizantină</i>, traducere din limba franceză de Nicolae Spincescu, București, Editura Științifică, 1994; 8. CHIFĂR, Pr. Nicolae, <i>Istoria creștinismului</i>, 4 vol., Editura Trinitas, Iași, 1999-2005.; 9. COMBY, Jean, <i>Să citim istoria Bisericii</i>, 2 vol., traducere de Mihaela Voicu și Mariana Petrișor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1999-2001, 171 p. + 239 p. 10. DRĂGOI, Pr. Eugen, <i>Istoria creștinismului în date</i>, Episcopia Dunării de Jos, Galați, 2004.p. 11. GABOR, Pr. Dr. Adrian, <i>Biserica și Statul în primele patru secole</i>, Editura Sophia, București, 2003 12. GABOR, PR. ADRIAN, <i>Biserică și Stat în timpul lui Teodosie cel Mare</i>, București, Editura Bizantină, 2004. . 13. HERTLING, Ludwig S.J., <i>Istoria Bisericii</i>, ediție îngrijită și traducere de Pr. Prof. Dr. Emil Dumea, Editura Ars Longa, Iași, 2001, 671 p. 14. IONIȚĂ, Viorel, <i>Hotărârile întrunirilor panortodoxe din 1923 până în 2009 – Spre Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe</i>, Editura Basilica, București, 261 p. 15. IONIȚĂ, Viorel, <i>Istoria Bisericească Universală</i>, vol. I, ediția a II - a, Editura Basilica, București 2021, 734 p. 16. LEB, Ioan Vasile, <i>Biserica creștină în mileniul al doilea</i>, în vol. "Credință ortodoxă și viață creștină", Sibiu, 1992, p. 97 130. 17. MARROU, Henri-Irénée, <i>Biserica în antichitatea târzie 303-604</i>, Editura Universitas, București, 1999 18. POPESCU, Teodor M.; BODOGAIE, Pr. Teodor; STĂNESCU, George Gh., <i>Istoria bisericească universală</i>, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1956. 19. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, <i>Istoria bisericească universală</i>, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, 654 p. 20. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan ; BODOGAE, Pr. Prof. Dr. Teodor, <i>Istoria Bisericească Universală</i>, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1987-1993, 604 p. + 606 p. 21. REMETE, George, <i>Contribuții la studiul Istoriei Bisericești Universale</i>, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Biserica în epoca primară	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
2. Persecuții împotriva creștinilor	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
3. Martiri în Dacia	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
4. Maniheismul	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
5. Antitrinitarismul	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
6. Importanța împăratului Constantin cel Mare	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
7. Biserica creștină în Răsărit	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Bibliografie: • Daniel Bengă, <i>Metodologia studiului și cercetării științifice în teologie</i>, Ed. Sofia, București, 2003 • Ioan G. Coman, <i>Patrologie</i>, vol. I, București, 1984 • Patriarhul Iustin, <i>Ierarhia bisericească în epoca apostolică</i>, Editura Anastasia, București, 2002 • Ion Barnea, Octavian Iliescu, <i>Constantin cel Mare</i>, București, 1982 • Cristian Ștefan, <i>Misiunea creștină în Apus și Răsărit (secolele V-X)</i>, PUC, Cluj-Napoca, 2002 • Jean Meyendorf, <i>Teologia bizantină</i>, trad. Alexandru Stan, București, 1996 • Henri-Iréné Marrou, <i>Biserica în antichitatea târzie (303-604)</i> Trad. de Roxana Mareș, Ed. Teora, Universitas,		

București, 1999

- Aurel Jivi, *Studii și cercetări transilvănene privind Istoria Bisericească Universală*, în vol. *Contribuții transilvănene la teologia ortodoxă*, Sibiu, 1988, p. 101-118
- Idem, *Orthodox, Catholics and Protestants. Studies in Romanian Ecclesiastical Relations*, Cluj University Press, 1999
- Alexandru Moraru, *Biserica Angliei și ecumenismul. Legăturile ei cu Biserica Ortodoxă Română*, București, 1986
- Ioan-Vasile Leb, *Ortodoxie și Vechi-Catolicism sau Ecumenism înainte de Mișcarea ecumenică*, Cluj, 1996
- Idem, *Dialogul ortodoxo-vechi catolic. Stadiul actual și perspectivele sale*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2000
- Idem, *Teologie și istorie. Studii de Patristică și Istorie Bisericească*, Editura Arhiepiscopiei, Cluj-Napoca, 1999
- Irimie Marga, *In dragoste și adevăr. Dialogul teologic oficial ortodoxo-catolic, de la Rodos la Balamand*, Editura Paralele 45, 2000

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studiul disciplinei Istoria Bisericii Universale conferă suficiente motive pentru înțelegerea propriei identități confesionale, pentru aprofundarea trecutului nostru bisericesc;
- Cursanții își vor crea un fond teologico-istoric suficient de bun pentru înțelegerea problemelor doctrinare, liturgice și canonice ce vor fi prezentate la disciplinele fundamental-practice în anii III și IV;
- Vor fi folosite cunoștințele dobândite la alte discipline teologice: Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Patrologie pentru înțelegerea studiului teologico-istoric.
- Nu pot fi evaluate cunoștințele teologice, fără o bună înțelegere a cunoștințelor de Istorie Bisericească Universală.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	35%
	- examen parțial	scris	35%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
	- prezență		10%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen / colocviu ➤ Minim nota 5 la testarea periodică ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
[Nume, Prenume, semnătură]

Titularul de aplicații
[Nume, Prenume, semnătură]

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria Bisericii Ortodoxe Române

2025 - 2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Valahia din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria Bisericii Ortodoxe Române						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Asist. Dr. Puiescu Marian						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					13
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					5
Examinări					4
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					47
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Vechiul Testament • Noul Testament • Patrologie și literatură patristică • Istoria Bisericii Universale
4.2 de competențe	Sinteza caracteristicilor perioadei de început a creștinismului

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă interactivă, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
-------------------------------	--

5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă interactivă, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
--	---

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe
Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.
6.2 Aptitudini
Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie
Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Cunoașterea obiectivă a istoriei Bisericii prin prezentarea diverselor aspecte legate de viața și activitatea Bisericii Ortodoxe care întregesc, desăvârșesc și pun în adevărata lor lumină elementele sociale și politice din istoria noastră. ➤ Evidențierea contribuției pe care Biserica Ortodoxă, prin oamenii ei luminați, ierarhi, cărturari, a adus-o la formarea și promovarea artelor, limbii și culturii universale ➤ Redescoperirea și promovarea valorilor autentice ale spiritualității creștine. ➤ Redescoperirea și prezentarea unor modele de iluștri înaintași din trecutul Bisericii pentru formarea viitorilor slujitori ai altarelor. ➤ Cunoașterea și înțelegerea desfășurării vieții Bisericii în toate laturile ei, de la început până în zilele noastre
7.2 Obiectivele specifice	➤ Cunoașterea și înțelegerea Istoriei Bisericii Ortodoxe Române prin prezentarea diverselor aspecte legate de viața și activitatea Bisericii creștine în toate laturile ei, de la început până în zilele noastre ➤ Explicarea și interpretarea conținuturilor teoretice ale disciplinei, în vederea înțelegerii corecte a problematicii obiectului ➤ Explicarea și interpretarea surselor și mecanismelor de generare a problematicii Istoriei Bisericii Ortodoxe Române ➤ Organizarea și conducerea demersului științific de cercetare ➤ Dobândirea unui nivel de competență analitică necesar practicii de cercetare ➤ Valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitatea științifică de cercetare ➤ Valorificarea deprinderilor de corelare a disciplinei Istoriei Bisericii Ortodoxe Române cu alte discipline teologice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Definirea Istoriei Bisericii Ortodoxe Române ca disciplină de studiu astăzi 1.1. Obiectul, definiția, scopul și metoda Istoriei Bisericii Ortodoxe Române. Izvoarele Istoriei Bisericii Ortodoxe Române. 1.2. Periodizarea Istoriei Bisericii Ortodoxe Române. 1.3. Traci (geto-daci), iliri, romani, sciți și începuturile istoriei României.	Prezentare orală Conversație	2 ore
2. Viața creștină pe teritoriul României de azi în secolele II-VI 2.1. Vestirea Evangheliei la sciți, geto-daci și daco-romani. Sfântul Andrei, apostolul geto-dacilor. 2.2. Credință nouă, limbă nouă. Mărturii lingvistice în sprijinul vechimii creștinismului la români. Mărturii arheologice. 2.3. Organizarea bisericească în provinciile romane dunărene. Goții și creștinismul. Persecuții împotriva creștinilor în spațiul „romanității dunărene”. 2.4. Episcopia Tomisului. Teologi din Scythia Minor și din provinciile sud-dunărene. Arhiepiscopia Iustiniana Prima.	Prezentare orală Conversație	4 ore
3. Viața bisericească pe teritoriul României de azi în secolele VII-XIV 3.1. Dacia după retragerea aureliană (271-275). Populații migratoare	Prezentare orală Conversație	4 ore

în Dacia. Problema continuității. Slavi și bulgari la sud de Dunăre. Ritul bizantino-slav la români. 3.2. Știri literar-istorice despre viața bisericească a românilor. Vlahii din sudul Dunării și viața lor bisericească. Arhiepiscopia Vicinei. 3.3. Viața bisericească a românilor din teritoriile intra- și extracarpate în secolele IX-XIII.		
4. Viața bisericească în secolele XIII-XV 4.1. Românii din Transilvania în secolele XIII-XIV. Primii preoți și ierarhi ortodocși din Transilvania. Mitropolia Transilvaniei. 4.2. Înființarea țărilor române, a Mitropoliilor Țării Românești (Ungrovlahiei), Severinului și Moldovei în contextul rivalității maghiaro-polono-tătare. 4.3. Raporturile dintre Stat și Biserică în Țara Românească și Moldova. Drepturile și îndatoririle mitropoliților. Problema „autocefaliei” Bisericilor românești din Muntenia și Moldova (secolele XIV-XV) 4.4. Mănăstirile românești din secolele XIV-XV. Viața monahală. Literatură teologică și arta bisericească.	Prezentare orală Conversație	4 ore
Bibliografie 1. Mircea Păcurariu, <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania</i>, Sibiu, 1992; 2. Idem, <i>Începuturile Mitropoliei Transilvaniei</i>, București, 1980; 3. Ștefan Meteș, <i>Istoria Bisericii Românești din Transilvania</i>, vol. I, Sibiu, 1935; 4. Ion Aurel Pop, <i>Transilvania din secolul XII până în 1541</i>, în "Istoria României. Transilvania", vol. I, Cluj-Napoca, 1997, p.451-543; 5. Idem, <i>Din mâinile valahilor schismatici. Românii și puterea în Regatul Ungariei medievale. Secolele XIII-XIV</i>, București, 2011; 6. Pompiliu Teodor <i>Politica ecleziastică a lui Mihai Viteazul în Transilvania</i>, în "Revista Istorică", III, 1992 nr. 5-6, p. 473-490; 7. Ioan Lupaș, <i>Documente istorice transilvane. Vol.I (1599-1699)</i>, Cluj, 1940; 8. Andrei Pippidi, <i>Tradiția politică bizantină în țările române în secolele XVI-XVIII</i>, ed. revăzută și adăugită, București, 2001; 9. Ion Gheție, Alexandru Mareș, <i>Originile scrisului în limba română</i>, București, 1985; 10. Dan Simionescu, Damian P. Bogdan, „Începuturile culturale ale domniei lui Matei Basarab”, în <i>Biserica Ortodoxă Română</i>, an. 56, 1938, nr. 11-12, p. 866-880; 11. Radu Crețianu, „Mitropolitul Ștefan al Ungrovlahiei”, în <i>Mitropolia Olteniei</i>, an. 29, 1977, nr. 1-3, p. 119-139; 12. Niculae Șerbănescu, „La 300 de ani de la moartea mitropolitului Varlaam al Moldovei”, în <i>Biserica Ortodoxă Română</i>, an. 75, 1957, nr. 10, p. 1012-1035; 13. Idem, „Varlaam, mitropolitul Țării Românești (1672-1679)”, în <i>Biserica Ortodoxă Română</i>, an. 76, 1958, nr. 12, p. 1120-1158; 14. Ștefan Ciobanu, <i>Dosoftei mitropolitul Moldovei și activitatea lui literară</i>, Iași, 1918; 15. Paul Brusanowski, <i>Considerații cu privire la relația dintre Biserica Ortodoxă Română și autoritățile de Stat din Principatul autonom al Transilvaniei (1541-1690)</i>, în "Revista Teologică". An. XXVI (88), nr. 2, aprilie-iunie 2006, p. 122-142; 16. Idem, <i>Pagini din istoria bisericească a Sibiului medieval</i>, Cluj Napoca, 2007.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Răspândirea creștinismului pe teritoriul țării noastre Mărturiile arheologice și lingvistice despre răspândirea creștinismului pe teritoriile țării noastre în sec. II - VI	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
2. Martiri dunăreni în secolul IV. Mărturii literar-istorice privind creștinismul daco-roman	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
3. Episcopii cărturari în Scythia Minor. Călugării sciți și formula theopasită	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
4. Întemeierea Mitropoliei Ungro-Vlahiei	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
5. Începuturile Mitropoliei Moldovei	expunere sistematică	2
6. Reorganizarea monahismului românesc (Sfântul Nicodim de la Tismana)	expunere sistematică	2
7. Discuții pe marginea lucrărilor de seminar	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
Bibliografie • Boia, Lucian, <i>Evoluția istoriografiei române</i>, București, 1976, p. 377. • Coman, Ioan, <i>Scriitori bisericești din epoca străromână</i>, București, 1979. • Daicoviciu, C. - Petrovici, E. - Ștefan, Gh., <i>La formation du peuple roumain et le langue</i>, București, 1963. • Enăceanu, Ghenadie, <i>Creștinismul în Dacia, creștinarea românilor</i>, București, 1975. • Lupaș, Ioan, <i>Mitropolitul Petru Movilă și relațiunile lui cu românii</i>, în „Studii, conferințe și comunicări istorice”, Sibiu, 1943. • Macrea, Mihail, <i>Istoria României</i>, vol. I, Ed. Academia, București, 1970.		

- Meteș, Ștefan, *Istoria Bisericii și a vieții religioase a românilor din Transilvania și Ungaria*, Sibiu, 1935.
- Păcurariu, Pr. Prof. Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. I+II, EIBMBOR, București, 1992.
- Pârvan, Vasile, *Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman*, București, 1991.
- Plămădeală, Antonie, *Romanitate, continuitate, unitate*, Sibiu, 1988.
- Rămureanu, Ioan, *Noi considerații privind pătrunderea creștinismului la traco-geto-daci*, în „Ortodoxia”, nr. 1, 1974.
- Vornicescu, Nestor, *Scrisori patristice în Biserica Ortodoxă Română până în sec. XV*, Craiova, 1983.
- Vulpe, Radu - Barnea, Ion, *Din istoria Dobrogei, romanii la Dunărea de Jos*, București, 1968.
- Teodorescu, Răzvan, *Bizanț, Balcani, Occident, la începuturile culturii medievale românești, sec. X-XIV*, București, 1974

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studiul disciplinei Istoria Bisericii Ortodoxe Române conferă suficiente motive pentru înțelegerea propriei identități confesionale, pentru aprofundarea trecutului nostru bisericesc;
- Cursanții își vor crea un fond teologico-istoric suficient de bun pentru înțelegerea problemelor doctrinare, liturgice și canonice ce vor fi prezentate la disciplinele fundamental-practice în anii III și IV;
- Vor fi folosite cunoștințele dobândite la alte discipline teologice: Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Patrologie pentru înțelegerea studiului teologico-istoric.
- Nu pot fi evaluate cunoștințele teologice, fără o bună înțelegere a cunoștințelor de Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	35%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	-	-
10.5 Seminar/laborator	- examen parțial	scris	35%
	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen / colocviu ➤ Minim nota 5 la testarea periodică ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
[Nume, Prenume, semnătură]

Titularul de aplicații
[Nume, Prenume, semnătură]

Pr. Lect. Univ. Dr. Vârlan Florin

Pr. Asist. Univ. Dr. Puiescu Marian

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
PATROLOGIE ȘI LITERATURĂ PATRISTICĂ
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologie și literatură patristică						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Istoria Bisericii Universale, Istoria și Spiritualitatea Bizanțului, Teologia Dogmatică, Spiritualitatea ortodoxă
4.2 de competențe	Cunoașterea caracteristicilor perioadei antice a istoriei civilizației umane

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	<i>Studentul/absolventul recunoaște și explică dedicarea spirituală a unei persoane sau a unui grup pentru căutarea unui scop mai înalt al vieții, dincolo de limitele materiale ale existenței.</i>
6.2 Aptitudini	<i>Studentul/absolventul aplică tehnici și metode de îmbunătățire și progres moral, cum sunt: rugăciunea, meditația, asceza, filantropia etc.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie	<i>Studentul/absolventul gândește autonom și responsabil, alternând rituri și metode de progres moral și spiritual.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Depistarea, dobândirea și recuperarea dinamică a modului de gândire și viețuire al Sfinților Părinți (<i>τὸ πατερικὸν φρόνημα</i>). Familiarizarea cu viețile, operele și învățăturile Sfinților Părinți și scriitori bisericești. Contextualizarea socio-cultural istorică și decodificare particularităților specifice fiecărui autor patristic studiat.
7.2 Obiectivele specifice	Practicarea de exerciții hermeneutice pe texte patristice, urmărindu-se: - descrierea arhitecturii duhovnicești a ideilor. - racordarea ideilor patristice la tensiunile și căutările omului post-modern. - asimilarea și interiorizarea mesajului patristic cu reale valențe spirituale. - modalitatea de infuzie și cultivare a <i>gândirii și viețuirii patristice</i> (<i>τὸ πατερικὸν φρόνημα</i>) în ogorul misiunii pastorale. Capacitatea de personalizare a materialului informațional și a ofertei bibliografice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în teologia patristică. 1.1. Date informaționale despre curs. 1.2. Modul de evaluare. 1.3. Decalogul orelor de Patrologie.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore
2. Elemente de isagogie în studiul operelor patristice (antologie de texte). 2.1. Despre folosul din citirea <i>Sfintelor Scripturi</i> . 2.2. Teologul și teologia în viziunea Sfinților Părinți (exercițiu hermeneutic). 2.3. <i>Cuvânt</i> al Sfântului Nicodim Aghioritul pentru cei ce care năzuiesc să facă teologie.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	3 ore
3. Patrologia – definiție, obiectul, periodizarea. Istoria Patrologiei și instrumentul patristic. 3.1. Colecții. 3.2. Manuale. 3.3. Ediții critice. 3.4. Dicționare și resurse on-line. 3.5. Genurile literare ale operelor patristice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
4. Părinții Apostolici. 4.1. Caracteristicile literaturii Părinților Apostolici. 4.2. Problematika autenticității operelor și teologiei Părinților Apostolici. 4.3. <i>Didahia celor 12 Apostoli</i> – un manual de disciplină morală și liturgică. 4.4. Sfântul Clement Romanul. 4.5. Sfântul Ignatie Teoforul – artizanul eclesiologiei teologice și euharistice. 4.6. Sfântul Policarp al Smirnei. 4.7. Păstorul lui Herma – cartea viziunilor și a pocăinței. 4.8. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
5. Părinții Apologeti sau Creștinismul în fața rațiunii. 5.1. Ciocnirea a trei civilizații: creștină, păgână și iudaică. 5.2. Sfântul Iustin Martirul și Filosoful († 185) – întâlnirea dintre Elinism și Creștinism. 5.3. Sfântul Meliton de Sardes – teologul evenimentului pascal. 5.4. Sfântul Teofil al Antiohiei (c.130- † 185) – teologul triadologiei. 5.5. Sfântul Irineu de Lyon (c.140-† 202) – Creștinism și gnoză.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore

5.6. <i>Epistola către Diognet</i> . 5.7. Tertulian (c.160-† 240) – un polemist angajat. 5.8. Sfântul Ipolit Romanul († 235) – <i>primul antipapă</i> . 5.9. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.		
6. Părinții Preniceeni și fundamentarea credinței creștine. 6.1. Sfântul Ciprian (c.200-† 14 septembrie 258) – teologul unității Bisericii. 6.2. Lactanțiu (c.240/250-† 317/318) – umanism creștin latin. 6.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
7. Școala din Alexandria – dialogul dintre cultură și <i>Evanghelie</i> . 7.1. Clement Alexandrinul (c.150-† 220) – Creștinism și Platonism. 7.2. Origen (c.185/186-† 254/255) – neobositul alegorist. 7.3. Sfântul Dionisie cel Mare al Alexandriei († 265) – apărătorul eshatologiei ortodoxe. 7.4. Sfântul Grigorie Taumaturgul – lucrătorul credinței prin minuni. 7.5. Sfântul Metodiu de Olimp – teologul fecioriei. 7.6. Teologia patristică la încheierea unei epoci, secolele I-III: caracteristici. 7.7. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
8. Secolul așa numit de aur al literaturii patristice (sec. IV). 8.1. Sfântul Ilarie de Pictavium/Poitiers († 367) – apărătorul Ortodoxiei în Apus contra Arianismului. 8.2. Sfântul Atanasie cel Mare (c.295-† 2 mai 373) – un îndrăgostit al Logosului întrupat. 8.3. Sfântul Antonie cel Mare și <i>Patericul egiptean</i> . 8.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	4 ore
Bibliografie: - Bădiliță, Cristian, <i>Pe viu despre Părinții Bisericii</i>, Editura Humanitas, Bucuresti 2003. - Bobrinskoy, Pr. Prof. Dr. Boris, <i>De la Cina cea de Taină la Dumnezeiasca Liturghie a Bisericii Ortodoxe. Un comentariu istoric</i>, traducere de pr. Prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 2004. - Idem, <i>Taina Bisericii</i>, traducere Vasile Manea, studiu introductiv de Pr. Dr. Ioan Bizău, Editura Patmos, Cluj Napoca 2002. - Coman, Pr. Prof. Ioan G., <i>Patrologie</i>, vol. I-III, București 1984, 1985, 1987. - Felmy, Karl Christian, <i>Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane</i>, introducere și traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 1999. <i>Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși</i>, trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, I-IV, Sibiu 1946-1948; vol. V-XII, București 1975-1991. - Florovsky, Georges, <i>Sensul ascezei creștine. Curs de Patrologie</i>, Editura Patmos, Cluj-Napoca 2009. - Ică, Diac. Ioan jr. I. <i>Canonul Ortodoxiei. I. Canonul Apostolic al primelor secole</i>, Editura Deisis/Stavropoleos, București 2008. - Ioannis Zizioulas, Mitropolitul Pergamului, <i>Euharistie, Episcop, Biserică. Unitatea Bisericii în dumnezeiasca Euharistie și episcop, în primele trei secole creștine</i>, traducere de Pr. Dr. Ioan Valentin Istrati și Geanina Chiriac, Editura Basilica, București 2009. - Lafont, Ghislain, <i>O istorie teologică a Bisericii. Itinerar, forme, modele</i>, traducere de Maria Cornelia Ică jr., prezentare de diac. Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu 2003. - Martzelos, Georgios, <i>Sfinții Părinți și problematica teologică</i>, traducere de Pr. Cristian-Emil Chivu, studiu introductiv de arhid. dr. Gheorghe V. Holbea, Editura Bizantină, București 2000. - Moreschini, Claudio / Norelli, Enrico, <i>Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine</i>, vol. I, <i>De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare</i>, traducere de Hanibal Stănculescu și Gabriela Sauciuc, Editura Polirom, Iași 2001; vol. II/1, <i>De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu</i>, Editura Polirom, Iași 2004; vol. II/2, <i>De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu</i>, traducere de Hanibal Stănculescu, Editura Polirom, Iași 2004. - Moreschini, Claudio, <i>Istoria filosofiei patristice</i>, Editura Polirom, Iași 2009. - Papadopoulos, Prof. Dr. Stylianos, <i>Patrologie</i>, vol. I, traducere de lector dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București 2006. - Pelikan, Jaroslav, <i>Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei I. Nașterea tradiției universale (100-600)</i>, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2004; <i>II. Spiritul creștinătății răsăritene (600-1700)</i>, traducere și note de Pr. Prof. Nicolae Buga, Editura Polirom, Iași 2005; <i>III. Evoluția teologiei medievale (600-1300)</i>, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2006; <i>IV. Reformarea Bisericii și a dogmei (1300-1700)</i>, traducere de Silvia Palade și Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2006; <i>V. Doctrina creștină și cultura modernă (de la 1700)</i>, traducere și note de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2008. - Rus, Remus, <i>Dictionar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu</i>, Editura Lidia, București, 2003. <i>Scrierile Părinților Apostolici (PSB)</i>, 1, EIBMBOR, București 1974. - Taft, Robert F., <i>Ritul bizantin</i>, traducere din limba engleză de Dumitru Vanca și Alin Mehes, Editura Reîntregirea, Alba Iulia 2008. - Vintilescu, Petre, <i>Istoria Liturghiei în primele trei veacuri</i>, Nemira, București 2001. - Voicu, Arhid. Prof. Dr. Constantin, <i>Patrologie</i>, I-III, Editura Basilica, București 2009, 2010. - von Campenhausen, Hans, <i>Părinți greci ai Bisericii</i>, traducere din germană de Maria-Magdalena Angheliescu, Editura Humanitas, București 2005. - Idem, <i>Părinți latini ai Bisericii</i>, vol. I-II, traducere de Maria-Magdalena Angheliescu, Editura Humanitas, București 2005. - Yannaras, Christos, <i>Adevărul și unitatea Bisericii</i>, traducere din limba greacă de Ierom. Ignatie (Ilie) Trif și Ionuț Dumitru Uliniuc, Editura Sophia, București 2009.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații

1. Noțiuni introductive. 1.1. Abrevieri uzuale folosite în cercetarea patristică. 1.2. Manuale de Patrologie, colecții și ediții de text patristic, literatură auxiliară. 1.3. Raportul textului scripturistic cu cel patristic. Genurile literare patristice. 1.4. Actualitatea, autoritatea și importanța Sfinților Părinți pentru Biserică, teologia ortodoxă și omul de astăzi.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
2. Elemente de viațuire creștină în <i>Didahia celor 12 Apostoli</i> . 2.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 2.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
3. Eclesiologia euharistică la Sfântul Ignatie Teoforul. 3.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 3.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
4. Elemente de morală creștină în scrierile lui Clement Alexandrinul. 4.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 4.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
5. Erminia <i>Crezului</i> sau a <i>Simbolului de Credință</i> în <i>Catehezele baptismale</i> ale Sfântului Chiril al Ierusalimului. 5.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 5.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
6. Virtuțile după Sfântul Antonie cel Mare. 6.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 6.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
7. Liberul arbitru după Origen. 7.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologic-liturgice. 7.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
8. Sinodul I Ecumenic, Niceea, 325. 8.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 8.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore

Bibliografie:

- Bădiliță, Cristian, *Pe viu despre Părinții Bisericii*, Editura Humanitas, Bucuresti 2003.
- Bobrinskoy, Pr. Prof. Dr. Boris, *De la Cina cea de Taină la Dumnezeuiasca Liturghie a Bisericii Ortodoxe. Un comentariu istoric*, traducere de pr. Prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 2004.
- Idem, *Taina Bisericii*, traducere Vasile Manea, studiu introductiv de Pr. Dr. Ioan Bizău, Editura Patmos, Cluj Napoca 2002.
- Coman, Pr. Prof. Ioan G., *Patrologie*, vol. I-III, București 1984, 1985, 1987.
- Felmy, Karl Christian, *Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, introducere și traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 1999.
- Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, I-IV, Sibiu 1946-1948; vol. V-XII, București 1975-1991.
- Florovsky, Georges, *Sensul ascezei creștine. Curs de Patrologie*, Editura Patmos, Cluj-Napoca 2009.
- Ică, Diac. Ioan jr. I. *Canonul Ortodoxiei. I. Canonul Apostolic al primelor secole*, Editura Deisis/Stavropoleos, București 2008.
- Ioannis Zizioulas, Mitropolitul Pergamului, *Euharistie, Episcop, Biserică. Unitatea Bisericii în dumnezeiasca Euharistie și episcop, în primele trei secole creștine*, traducere de Pr. Dr. Ioan Valentin Istrati și Geanina Chiriac, Editura Basilica, București 2009.
- Lafont, Ghislain, *O istorie teologică a Bisericii. Itinerar, forme, modele*, traducere de Maria Cornelia Ică jr., prezentare de diac. Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu 2003.
- Martzelos, Georgios, *Sfinții Părinți și problematica teologică*, traducere de Pr. Cristian-Emil Chivu, studiu introductiv de arhid. dr. Gheorghe V. Holbea, Editura Bizantină, București 2000.
- Moreschini, Claudio / Norelli, Enrico, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, *De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare*, traducere de Hanibal Stănculescu și Gabriela Sauciu, Editura Polirom, Iași 2001; vol. II/1, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, Editura Polirom, Iași 2004; vol. II/2, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, traducere de Hanibal Stănculescu, Editura Polirom, Iași 2004.
- Moreschini, Claudio, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași 2009.
- Papadopoulos, Prof. Dr. Stylianos, *Patrologie*, vol. I, traducere de lector dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București 2006.
- Pelikan, Jaroslav, *Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei I. Nașterea tradiției universale (100-600)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2004; *II. Spiritul creștinătății răsăritene (600-1700)*, traducere și note de Pr. Prof. Nicolae Buga, Editura Polirom, Iași 2005; *III. Evoluția teologiei medievale (600-1300)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2006; *IV. Reformarea Bisericii și a dogmei (1300-1700)*, traducere de Silvia Palade și Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2006; *V. Doctrina creștină și cultura modernă (de la 1700)*, traducere și note de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2008.
- Scrierile Părinților Apostolici (PSB)*, 1, EIBMBOR, București 1974.

17. Taft, Robert F., *Ritul bizantin*, traducere din limba engleză de Dumitru Vanca și Alin Mehes, Editura Reîntegirea, Alba Iulia 2008.
18. Vintilescu, Petre, *Istoria Liturghiei în primele trei veacuri*, Nemira, București 2001.
19. Voicu, Arhid. Prof. Dr. Constantin, *Patrologie*, I-III, Editura Basilica, București 2009, 2010.
20. von Campenhausen, Hans, *Părinți greci ai Bisericii*, traducere din germană de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005.
21. Idem, *Părinți latini ai Bisericii*, vol. I-II, traducere de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005.
22. Yannaras, Christos, *Adevărul și unitatea Bisericii*, traducere din limba greacă de Ierom. Ignatie (Ilie) Trif și Ionuț Dumitru Uliniuc, Editura Sophia, București 2009.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina de Patrologie și literatură patristică este absolut necesară, în consecință, obligatorie pentru dezvoltarea vieții duhovnicești a celor ce doresc să slujească la Sfântul Altar sau să le împărtășească învățătura Bisericii Ortodoxe tuturor credincioșilor, indiferent de vârstă și gen, prin intermediul educației moral-religioase din școlile publice și de stat ale României.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	oral	50%
	evaluare periodică	oral	20%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	oral	15%
	evaluare lucrare de seminar	oral	15%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Titularul de aplicații
Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
MUZICĂ BISERICESCĂ ȘI RITUAL
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	MUZICĂ BISERICESCĂ ȘI RITUAL						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Vlădăreanu Mihail						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Vlădăreanu Mihail						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					4
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					47
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Muzică	
4.2 de competențe	Capacitatea de a percepe și a reproduce sunetele muzicale.	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs/După caz, platforme electronice de comunicare	
-------------------------------	--	--

5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar/După caz, platforme electronice de comunicare
--	---

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe <i>Studentul/absolventul descrie și clasifică ceremoniile, riturile și ritualurile creștine (generale sau specifice unor grupuri), în evoluția lor istorică și în situația actuală.</i>
6.2 Aptitudini <i>Studentul/absolventul oficiază acte de ritual și utilizează textele sacramentale în timpul ceremoniilor, cum ar fi Dumnezeiasca Liturghie, botezul, hirotoniile, funeraliile, confirmarea și alte ceremonii religioase.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie <i>Studentul/absolventul (sub condiția hirotonirii / ordinării / numirii / alegerii într-o funcție ecleziastică etc.) ia decizii privind oportunitatea și tipul de rituri și ritualuri necesare a fi aplicate în contexte specifice și în funcție de realitățile și nevoile individuale și comunitare.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Înșușirea cântării practice în cele opt glasuri bisericești - Cântările specifice Sfințelor Taine și Ierurgiilor - Aplicabilitatea continuă a gramaticii muzicii psaltice - Aplicabilitatea continuă a noțiunilor de teorie muzicală liniară - Explicarea și interpretarea textelor de muzică psaltică - Explicarea și interpretarea textelor de muzică liniară
7.2 Obiectivele specifice	Înșușirea unor cântări religioase mai accesibile și aplicarea lor în serviciile religioase: Sfânta Liturghie, Utrenia, Vecernia, etc.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Generalități despre muzica bisericească bizantină (izvoare, semiografie, moduri) și pătrunderea acestora la români; reprezentanți din secolele VIII-XVIII (melozi și imnografi bizantini); primele traduceri românești de cântări bisericești (începutul sec. XVIII); melodii specifice românești păstrate până astăzi; reforma chrysantică și notația modernă psaltică	Expunere sistematică, Exemplificare, Audiție muzicală pentru stimularea interesului studenților	1 oră
Semiografia muzicii psaltice (semnele vocale, semnele timbrale, semnele consonante, ftonalele); scări și moduri psaltice, stiluri, formule, cadențe;		1 oră
Sunetul și însușirile lui; valori și pauze; măsuri binare, ternare și mixte; sincopa și contratimpul; alterații.		1 oră
Formarea gamelor cu diezi și bemoli; game majore și minore; game sinonime, omonime și enarmonice		1 oră
Termenii de mișcare și de nuanțare cei mai utilizați.		1 oră
Cărțile de cult din Biserica Ortodoxă Română. Rânduiele tipiconale privitoare la Vecernie		1 oră
Cântările Sfintei Liturghii I: Ectenia mare, Antifoanele până la Veniți să ne închinăm		1 oră
Cântările Sfintei Liturghii II: Veniți să ne închinăm-Heruvicul		1 oră
Cântările Sfintei Liturghii III: Răspunsurile Mari-Axionul duminical		1 oră
Cântările Sfintei Liturghii IV: Chinonicul-răspunsurile finale		1 oră
Despre glasurile bisericești		1 oră
Rânduiele tipiconale privitoare la slujba vecerniei		1 oră
Glasul I stihiraric: stihirile, Dogmatica		1 oră
Glasul I irmologic: stihoavna, troparele		1 oră
Bibliografie: - Pr. prof. dr. N. Moldoveanu - <i>Cântările Sf. Liturghii și alte cântări bisericești</i>. București, 1992. - Prof. N. Lungu, Pr. prof. Gr. Costea, Prof. L. Croitoru - <i>Gramatica muzicii bisericești psaltice</i> - studiu comparativ cu notația liniară. - Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, <i>Istoria muzicii bisericești la români</i>, Editura Basilica, București, 2010 - Vasile Stanciu, <i>Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale utreniei de Duminică dimineața, compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul dimitrie Cunțanu</i>, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010 <i>Noul Idiomelar</i>, București, 1999, 2000, 2007 ((Ediție revizuită, completată și diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu) <i>Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an, Ed.a II-a, partea I-a și a II-a</i>, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr.Prof.univ.dr.Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca,		

2006, 2011. • Dimitrie Cunțanu, <i>Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri</i> , Viena, 1890 și Sibiu 1943 • Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, <i>Slujbele sfinților români din Transilvania</i> , Cluj, 1990. • Pr.Vasile Grăjdian, <i>Elemente de cântare bisericească și tipic</i> , Ed.Univ."Lucian Blaga", Sibiu, 1996 • As.dr. Mihail Daniel Vlădăreanu, <i>Creația Corală cu caracter religios a compozitorilor Dumitru G. Kiriac și Ioan D. Chirescu</i> , editura Bibliotheca, Târgoviște, 2018		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Audiții muzicale din principalele etape stilistice ale muzicii bisericești la români	Exemplificare, Audiție muzicală pentru stimularea interesului studenților -	1 oră
Exerciții de solfegiere pe ambele notații muzicale		1 oră
Noțiuni elementare de teorie și solfegiu		1 oră
Solfegii în gamele tonalităților cu un diez și un bemol		1 oră
Solfegii în gamele tonalităților cu doi diezi și doi bemoli		1 oră
Exerciții practice de mânuire a Octoihului I		1 oră
Rânduiala Sfintei Liturghii a Sfântului Ioan Gură de Aur		1 oră
Rânduiala Sfintei Liturghii a Sfântului Vasile cel Mare		1 oră
Recapitularea cântărilor Sfintei Liturghii în ambele variante		1 oră
Chinonice		1 oră
Exerciții aplicative de mânuire a Octoihului II		1 oră
Vecernii speciale din cultul ortodox		1 oră
Exerciții aplicative la glasul I stihiraric		1 oră
Exerciții aplicative la glasul I irmologic		1 oră
Bibliografie: • Pr. prof. dr. N. Moldoveanu - Cântările Sf, Liturghii și alte cântări bisericești. București, 1992. • Prof. N. Lungu, Pr. prof. Gr. Costea, Prof. L Croitoru - Gramatica muzicii bisericești psaltice - studiu comparativ cu notația liniară. • Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, Istoria muzicii bisericești la români, Editura Basilica, București, 2010 • Vasile Stanciu, Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale utreniei de Duminică dimineața, compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul dimitrie Cunțanu, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010 • Noul Idiomelar, București, 1999, 2000, 2007 ((Ediție revizuită, completată și diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu) • Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an, Ed.a II-a, partea I-a și a II-a, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr.Prof.univ.dr.Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006, 2011. • Dimitrie Cunțanu, Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri, Viena, 1890 și Sibiu 1943 • Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, Slujbele sfinților români din Transilvania, Cluj, 1990. • Pr.Vasile Grăjdian, Elemente de cântare bisericească și tipic, Ed.Univ."Lucian Blaga", Sibiu, 1996 • As.dr. Mihail Daniel Vlădăreanu, Creația Corală cu caracter religios a compozitorilor Dumitru G. Kiriac și Ioan D. Chirescu, editura Bibliotheca, Târgoviște, 2018		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina modelează aptitudinile necesare săvârșirii cultului creștin ortodox, condiție fundamentală viitorilor slujitori ai Bisericii. În același timp, disciplina oferă cunoștințe muzicale esențiale viitorilor profesori de Religie din învățământul primar și gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- evaluarea finală	oral	60%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	-	-
	- prezență		5%
10.5 Seminar/laborator	- evaluarea finală	oral	20%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului		10%
	- prezență		5%
10.6 Standard minim de performanță			
Minim nota 5 la colocviu			
Minim nota 5 la testarea continuă			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Lect. univ. dr. Vlădăreanu Mihail

Titularul de aplicații
Lect. univ. dr. Vlădăreanu Mihail

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

ISTORIA ȘI SPIRITUALITATEA BIZANȚULUI

1.Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA ȘI SPIRITUALITATEA BIZANȚULUI						
2.2 Titularul activităților de curs	pr. lect. univ. dr. Anton Savelovici						
2.3 Titularul activităților de seminar	pr. lect. univ. dr. Anton Savelovici						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Ob.

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					2
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4.Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istorie, Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament
-------------------	--

4.2 de competențe	Capacitatea de a analiza, sintetiza și a expune informațiile prezentate. Cunoașterea caracteristicilor perioadei antice din istoriei civilizației umane
-------------------	---

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe: <i>Studentul/absolventul recunoaște și explică dedicarea spirituală a unei persoane sau a unui grup pentru căutarea unui scop mai înalt al vieții, dincolo de limitele materiale ale existenței.</i>
6.2 Aptitudini: <i>Studentul/absolventul aplică tehnici și metode de îmbunătățire și progres moral, cum sunt: rugăciunea, meditația, asceza, filantropia etc.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie: <i>Studentul/absolventul gândește autonom și responsabil, alternând rituri și metode de progres moral și spiritual.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	1. Cunoașterea istoriei și spiritualității lumii bizantine. 2. Raportul Istoriei și Spiritualității Bizanțului cu celelalte discipline teologice și complementaritatea ei cu celelalte discipline ale Teologiei Istorice. 3. Importanța unei civilizații milenare, a unei realități care s-a impus pe mai multe planuri. 4. Dezvoltarea unei atitudini științifice critice în evaluarea unui eveniment istoric; actualizarea unor evenimente istorice cu scopul de a evita erorile și greșelile observate în istorie; stimularea cercetărilor personale prin identificarea bibliografiei corespunzătoare diferitelor teme abordate. 5. Utilizarea hărților Imperiului bizantin/ Sud-Estului Europei, precum și a unor imagini, pentru observarea diferențelor discursului istoric de la o perioadă la alta, precum și pentru localizarea corectă a spațiilor geografice menționate în timpul cursurilor. 6. Familiarizarea cu viețile, operele și învățăturile împăraților, ale oamenilor de stat și ale învățaților din lumea bizantină. 7. Contextualizarea socio-cultural istorică și decodificarea particularităților specifice fiecărei epoci din istoria Bizanțului.
7.2 Obiectivele specifice	1. Studierea generală a principalelor repere din Istoria și Spiritualitatea Bizanțului. 2. Studierea rolului Bizanțului în Istoria românilor. 3. Analizarea principiilor și metodelor disciplinei. 1. Evidențierea importanței disciplinei Istoria și Spiritualitatea Bizanțului în contextul celorlalte discipline teologice, cu scop informativ și formativ. 4. Prezentarea diverselor probleme din cadrul acestui Imperiu care a durat mai bine de un mileniu. 5. Prezența Imperiului bizantin la Dunărea de Jos. 6. Bizanțul, creator de opere civilizatoare printre slavii sud-estici, slavii răsăriteni, români, creatori ai civilizației kievene și moscovite de tip bizantin. 7. Înțelegerea misionarismului bizantin. 8. Cruciada bizantină, bastion al civilizației creștine în fața popoarelor migratoare din nord. 9. Bizanțul apărător al creștinismului în fața forțelor necreștine ale Persiei sasanide, ale islamului și turcilor seldgiucizi. 10. Mareea epopee bizantină. 11. Înțelegerea teocrației bizantine. 12. Fascinația Bizanțului pentru Apus și lumea orientală. 13. Bizanțul, punte de legătură între antichitate și lumea modernă. 14. Imperiul bizantin spațiul istoric de alcătuire a dogmelor creștine 15. Familiarizarea cu indicațiile aparatului critic.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1.1. Imperiul bizantin de la Constantin cel Mare (306-337) la Anastasie I		

(491-518). Scurt istoric al cercetărilor privind istoria și spiritualitatea Bizanțului • Istoriografia bizantină contemporană și cea românească • Problema periodizării istoriei bizantine și spațiul geopolitic bizantin 1.2. Constantin cel Mare: monarhie creștină și orientală • Constantinopolul a doua Romă: o nouă capitală a lumii? • Invazii și conflicte tradiționale • Creștinarea Imperiului • Limesul dunărea în vremea lui Constantin cel Mare	- conversație euristică; - expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
2.1. Perioada postconstantiniană: Constantin II (337-340), Constans (337-350) și Constantius (337-361) • Lupte interne • Luptele cu perșii • Arianismul – religie promovată de împăratul Răsăritului • Iulian (361-363), ultimul păgân pe tronul roman 2.2. Teodosie cel Mare (379-395) – creștinismul, religie de stat • Pentru un creștinism ortodox în Imperiu • Legislația antipăgână a lui Teodosie • Rezolvarea chestiunii gote	- expunere Power Point; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
3.1. Arcadius (395-408) și Honorius (395-423): • Lumea romană între un imperiu al Apusului și unul al Răsăritului • Ioan Gură de Aur și re poziționarea Bisericii față de stat • Nestorianism și monofizitism 3.2. Marcian (450-457) și soluția diofizită a sindului de la Calcedon	- conversație euristică; - expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
4.1. Leon I, Leon II și Zenon (457-491) – o dinastie fără șansă • Makeles – o altă soluționare a chestiunii gote • Apariția regatului ostrogot în Apus • Perioadă preiustiniană 4.2. Iustinian cel Mare (527-565) – spre un nou Imperiu roman • Recucerirea teritoriilor pierdute • Reforma juridică • Reforma administrativă • Reforma religioasă.	- expunere Power Point; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
5.1. Ultimii reprezentanți ai dinastiei iustiniene • Iustin II și domnia Sofiei • Tiberiu II Constantin • Mauricius 5.3. Heraclius (610-641) – imperiul la ceas de cumpănă/grecizarea imperiului • Luptele cu perșii • Luptele cu arabii	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
6.1. Instaurarea dinastiei isauriene – revigorarea imperiului după luptele cu arabii • Leon III Isaurul (717-741) – redobândirea demnității • Debutul primei faze a iconoclasmului bizantin • Constantin V Copronimul – eroul Bizanțului împotriva bulgarilor • Sinodul pseudo-ecumenic de la Hieria din 754 6.2. Irina – împărat al Bizanțului • Domnia pasageră a lui Leon IV Cazarul (775-780)	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
7.1. Sinodul VII ecumenic și restaurarea cultului icoanelor 7.2. Dinastia de Amorium (802-867) • Noi relații externe ale Bizanțului • A doua perioadă iconoclastă • Sinodul din 843 și restaurarea definitivă a cultului icoanelor • Fotie și primele schisme majore între Est și Vest • Un nou imbold misionar – convertirea slavilor și a bulgarilor	- conversație euristică; - expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
Bibliografie: 1. Chifăr, Pr. Nicolae, <i>Istoria creștinismului</i>, vol. I-IV, Editura Trinitas, Iași, 1999-2005. 2. Idem, <i>Istoria creștinismului</i>, vol. I-II, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007-2008. 3. Băbuș, Pr. Dr. Emanoil, <i>Bizanțul, istorie și spiritualitate</i>, Editura Sofia, București, 2003. 4. Brezeanu, Stelian, <i>O istorie a Bizanțului</i>, Editura Meronia, București, 2004. 5. Muntean, V. Vasile, <i>Bizantinologie</i>, vol. I-II, Ed. Învierea, Timișoara, 1999, 2000. 6. Rămureanu, Pr. Prof. Dr. Ioan, <i>Istoria bisericească universală</i>, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004. 7. Rămureanu, Pr. Prof. Dr. Ioan / Șesan, Pr. Prof. Dr. Milan / Bodogae, Pr., Prof. Dr. Teodor, <i>Istoria Bisericească Universală</i>, vol. I-II, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987-1993.		

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni introductive. 1.1. Abrevieri uzuale folosite în cercetarea istorică. 1.2. Manuale de istorie a Bizanțului, colecții și ediții de text patristic, literatură auxiliară.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
2. Epoca Sfântului Constantin cel Mare. 2.1. Convertirea Sfântului Constantin cel Mare la credința creștină. 2.2. Reformele Sfântului Constantin cel Mare. 2.3. Întemeierea Constantinopolului.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
3. Urmașii Sfântului Constantin cel Mare. 3.1. Caracteristicile domniilor împăraților Constantin al II-lea, Constans și Constantius. 3.2. Iulian Apostatul, ultimul împărat păgân pe tronul roman. 3.3. Arianismul	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - analiză, discuții, întrebări; - lucrări practice.	2 ore
4. Imperiul bizantin sub împărații Teodosie I sau cel Mare și Teodosie al II-lea. 4.1. Politica religioasă. 4.2. Academia din Constantinopol. 4.3. <i>Codex Theodosianus</i> .	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
5. Biserica în perioada de la împăratul Marcian la împăratul Zenon. 5.1. Combaterea sinodală a monofizitismului. 5.2. Schisma acachiană.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
6. Epoca împăratului Anastasius I (492-518). 6.1. Politica religioasă a împăratului Anastasius I.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
7. Domnia împăratului Iustinian I (527-565). 7.1. Politica religioasă a împăratului Iustinian I. 7.2. Arta bizantină în timpul împăratului Iustinian I.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
8. Împăratul Heraclius și grecizarea Imperiului roman. 8.1. Biserica în timpul împăratului Heraclius. 8.2. Ideologia politică bizantină a împăratului Heraclius.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
9. Iconoclasmul. Cauze. Consecințe. Iconoclasmul în actualitate.	- conversație euristică - analiză, discuții.	1 oră

Bibliografie:

1. Comnena, Ana, *Alexiada*, vol. I-II, traducere de Marina Marinescu și note de Nicolae-Șerban Tanașoca, Editura Minerva, București, 1977.
2. Eusebiu de Cezareea, *Viața lui Constantin cel Mare*, în colecția *PSB*, vol. XIV, traducere și note de Radu Alexandrescu, studiu introductiv de Prof. Dr. Emilian Popescu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1991.
3. Lactantius, *De mortibus persecutorum (Despre morțile persecutorilor)*, traducere, studiu introductiv, note și comentarii de Claudiu T. Arieșan, Editura Amarcord, Timișoara, 2000.
4. Procopius de Cezareea, *Războiul cu goții*, colecția *Scriptores Byzantini*, vol. III, traducere și introducere de H. Mihăescu, Editura Academiei, București, 1963.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina este esențială pentru cunoașterea istoriei și spiritualității lumii bizantine.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	colocviu	60%

	evaluare periodică	colocviu	5%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	examinare continuă	5%
	evaluare lucrare de seminar	oral	30%
10.6 Standard minim de performanță: prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
pr. lect univ. dr. Anton Savelovici

Titularul de aplicații
pr. lect univ. dr. Savelovici Anton

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
LIMBA GREACĂ
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Limba greacă						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					9
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					-
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					9
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria culturii și civilizației antice grecești, Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Spiritualitatea ortodoxă, Limba latină, Patrologie și literatură patristică, Teologia Dogmatică.
4.2 de competențe	Capacitatea de a învăța o limbă străină.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	<i>Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.</i>
6.2 Aptitudini	<i>Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.</i>
6.3. Responsabilitate și autonomie	<i>Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Însușirea alfabetului, a vocabularului și a flexiunii limbii grecești vechi în vederea accesului la textele literare dogmatice, liturgice și canonice necesare înțelegerii din izvoare a noțiunilor teologice.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea automatismelor de limbă necesare comunicării în limba greacă. Formarea deprinderilor de traducere din și în limba greacă veche, cu scopul utilizării textelor specifice literare, scripturistice și patristice. Apropierea de limba greacă nouă.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în studiul limbii elene: 1.1. Perioadele evoluției limbii grecești. 1.2. Dialectele limbii grecești.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
2. Grafie și elemente de fonetică: 2.1. Alfabetul grec, originea și evoluția lui. 2.2. Semne diacritice specifice. 2.3. Punctuația. 2.4. Pronunția erasmică și reuchliniană. 2.5. Vocale, consoane, diftongi. 2.6. Silaba, reguli de silabație. 2.7. Accentele (tonic/dinamic) și regula accentului.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
3. Cuvântul gramatical și fenomene fonetice: 3.1. Morfemele (radical, afixe, vocală tematică, desinențe). 3.2. Cuvântul fonetic. 3.3. Inițiala și finala cuvântului. 3.4. Consoanele mobile. 3.5. Fenomene fonetice vocalice (eliziunea, afereza, hiatul, crasa, sinereza, diereza, metateza cantității, lungirea compensatorie, scurtarea/legea lui Osthoff, contrangerile). 3.6. Fenomene fonetice consonantice (asimilarea, disimilarea, epenteza, metateza, evoluția spirantelor).	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
4. Morfologia: 4.1. Părțile de vorbire. 4.2. Privire comparativă (interdisciplinară: cu limba latină și limbile moderne).	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
5. Articolul și flexiunea lui.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
6. Substantivul: 6.1. Clase de substantive grecești. 6.2. Categoriile gramaticale ale substantivului și morfemele semnificative ale acestora.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică;	2 ore

6.3. Principiile și etapele flexiunii substantivului grec. 6.4. Flexiunea substantivelor de declinarea I: 6.4.1. cu temele în -a și în -η. 6.4.2. contrase. 6.5. Flexiunea substantivelor de declinarea a II-a: 6.5.1. cu tema în -o. 6.5.2. contrase. 6.5.3. sub forma declinării atice. 6.6. Flexiunea substantivelor de declinarea a III-a: 6.6.1. cu terminația în consoană. 6.6.2. cu terminația în vocală. 6.6.3. cu terminația în diftong.	- observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	
7. Adjectivul: 7.1. Statul adjectivului ca parte de vorbire, categoriile gramaticale ale adjectivului și morfemele semnificative ale acestora. 7.2. Clase de adjective grecești. 7.3. Principiile și etapele flexiunii adjectivului grec. 7.4. Gradele de comparație ale adjectivelor și flexiunea gradelor de comparație. 7.5. Flexiunile adjectivelor regulate. 7.6. Flexiunile adjectivelor anormale sau neregulate. 7.7. Modalități de traducere.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
8. Pronumele grecești: 8.1. Clase pronominale în limba greacă: personal, personal reflexiv, posesiv, demonstrativ, relativ, interogativ, nedefinit, de reciprocitate. 8.2. Structura și semnificația diferitelor clase pronominale. 8.3. Principiile flexiunii pronomelor. 8.4. Modalități de traducere a structurilor cauzale ale pronomelor.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
Bibliografie: - Bailly, A., <i>Dictionaire grec-francais</i>, Librairie Hachette, Paris, 1930. - Balmuş, C. / Graur, A., <i>Gramatica Limbii grecești</i>, București, 1936. - Chantraine, P., <i>Morfologie historique du grec</i>, Paris, 1947. - Chassang, A., <i>Nouvelle grammaire grecque</i>, Garnier, Paris, 1889. - Chira, Vasile, <i>Limba greacă veche. Pentru studenții facultăților de teologie, vol. I Morfologia</i>, Editura „Lucian Blaga”, Sibiu, 2006. <i>Dicționar grec-român al Noului Testament</i> de M. Carrez și F. Morel, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999. <i>Dicționar grec-român</i>, întocmit de Anton D. Velcu, Tipografiile române unite, Cluj Napoca, 1929. - Duhoux, Y., <i>Introduction aux dialects grecs anciens</i>, Ed. Cabay, Louvain-la-neuve, 1983. - Georgescu, Constantin, <i>Manual de greacă biblică</i>, Ed. Nemira, București, 2011. - Georgescu, Constantin / Georgescu, Simona / Georgescu, Theodor, <i>Dicționar grec-român</i>, Volumul II, B – Γ, Ed. Nemira, București, 2012. - Ionescu Vasile, Ștefănescu N., <i>Antologie din literatura patristică greacă a primelor secole</i>. Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1960, pp. 40-44; 54-60; 60-71. - Lejeune, M., <i>Traite de phonétique grecque</i>, Paris, 1947. <i>Manual de Limba Greacă pentru Seminariile Teologice</i> (Autori: I. Bujor și Fr. Chiriac), Editura Institutului Biblic, București, 1993. - Marinescu, Maria / Himu, Felicia Vanț, <i>Manual de limba elină</i>. Litografia și tipografia Învățăământului, București, 1958. - Meillet, A., <i>Aperçu d'une histoire de la langue grecque</i>, Paris, 1936. - Migne, J. P. <i>Patrologie Cursus Completus (Series graeca)</i>, Paris, 1844-1866. <i>Novum Testamentum Graece et Latine</i>, Nestle - Aland, United Bible Societies, London, 1963. - Pop, Ovidiu, <i>Limba Greacă veche</i>, Ed. Antet, București, 2002. - Riemann, G. / Goelsner, H, <i>Grammaire grecque complète</i>, Paris, 1926. <i>Septuaginta. Id est vetus testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs</i>, Deutsche Bibelgesellschaft, 1979. - Sergheev, V., <i>Istoria Greciei antice</i>, București, 1951. - Simensky, Th., <i>Gramatica Limbii grecești</i>, București, 1953. - Ștef, A., F., <i>Manual de Greacă Veche</i>, Ed. Humanitas, București, 1996. - Terracina, F., <i>Verbi Greci</i>, Garzanti Editore, 1994. - Tîpei, F. John, <i>Limba greacă a Noului Testament</i>, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994. - Δημητράκου, Δ., <i>Μέγα Λεξικὸν ὅλης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Δημοτική. Καθαρεύουσα. Μεσαιωνική. Μεταγενέστερα. Αρχαία</i>, τόμ. Α' -ΙΕ', Έκδόσεις Δομή, Αθήναι, 1953. - Γρηγοροπούλου, Δημήτρη, <i>Η Σύνταξη τοῦ Αρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου</i>, Αθήνα, 2004.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Introducere în istoria antică: 1.1. Istoria antică a grecilor. 1.2. Istoria antică a romanilor.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții	2 ore

	practic-aplicative.	
2. Grafie și elemente de fonetică specifice limbii grecești: 2.1. Alfabetul grecesc. 2.2. Exerciții de citire în limba greacă. 2.3. Vocale, consoane și diftongi. 2.4. Punctuația și silabisirea. 2.5. Logica accentelor în limba greacă.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
3. Cuvântul gramatical și fenomenele fonetice: 3.1. Morfemele. 3.2. Fenomene fonetice vocalice (eliziunea, afereza, hiatul, crasa, sinereza, diereza, metateza cantității, lungirea compensatorie, scurtarea/legea lui Osthoff, contrangerile). 3.3. Fenomene fonetice consonantice (asimilarea, disimilarea, epenteza, metateza, evoluția spirantelor).	- lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
4. Morfologia: 4.1. Părțile de vorbire. 4.2. Compararea părților de vorbire specifice limbii grecești cu cele întâlnite în limba română.	- lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
5. Articolul și flexiunea lui	- lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
6. Substantivul: 6.1. Clase de substantive grecești. 6.2. Categoriile gramaticale ale substantivului și morfemele semnificative ale acestora. 6.3. Principiile și etapele flexiunii substantivului grec. 6.4. Flexiunea substantivelor de declinarea I. 6.5. Flexiunea substantivelor de declinarea a II-a. 6.6. Flexiunea substantivelor de declinarea a III-a.	- lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
7. Adjectivul: 7.1. Gradele de comparație ale adjectivelor și flexiunea gradelor de comparație. 7.2. Flexiunile adjectivelor regulate. 7.3. Flexiunile adjectivelor anormale sau neregulate. 7.4. Modalități de traducere.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
8. Pronumele grecești: 8.1. Clase pronominale în limba greacă: personal, personal reflexiv, posesiv, demonstrativ, relativ, interogativ, nedefinit, de reciprocitate. 8.2. Flexiunile pronumelor. 8.3. Modalități de traducere a structurilor cauzale ale pronumelor.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
Bibliografie: 1. Bailly, A., <i>Dictionaire grec-francais</i> , Librairie Hachette, Paris, 1930. 2. Balmuș, C. / Graur, A., <i>Gramatica Limbii grecești</i> , București, 1936. 3. Chantraine, P., <i>Morfologie historique du grec</i> , Paris, 1947. 4. Chassang, A., <i>Nouvelle grammaire grecque</i> , Garnier, Paris, 1889. 5. Chira, Vasile, <i>Limba greacă veche. Pentru studenții facultăților de teologie, vol. I Morfologia</i> , Editura „Lucian Blaga”, Sibiu, 2006. 6. <i>Dicționar grec-român al Noului Testament</i> de M. Carrez și F. Morel, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999. 7. <i>Dicționar grec-român</i> , întocmit de Anton D. Velcu, Tipografiile române unite, Cluj Napoca, 1929. 8. Duhoux, Y., <i>Introduction aux dialects grecs anciens</i> , Ed. Cabay, Louvain-la-neuve, 1983. 9. Georgescu, Constantin, <i>Manual de greacă biblică</i> , Ed. Nemira, București, 2011. 10. Georgescu, Constantin / Georgescu, Simona / Georgescu, Theodor, <i>Dicționar grec-român</i> , Volumul II, B – Γ, Ed. Nemira, București, 2012. 11. Ionescu Vasile, Ștefănescu N., <i>Antologie din literatura patristică greacă a primelor secole</i> . Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1960, pp. 40-44; 54-60; 60-71. 12. Lejeune, M., <i>Traite de pfonetique grecque</i> , Paris, 1947. 13. <i>Manual de Limba Greacă pentru Seminariile Teologice</i> (Autori: I. Bujor și Fr. Chiriac), Editura Institutului Biblic, București, 1993. 14. Marinescu, Maria / Himu, Felicia Vanț, <i>Manual de limba elină</i> . Litografia și tipografia Învățăământului, București, 1958. 15. Meillet, A., <i>Aperçu d'une histoire de la langue grecque</i> , Paris, 1936. 16. Migne, J. P. <i>Patrologie Cursus Completus (Series graeca)</i> , Paris, 1844-1866.		

17. *Novum Testamentum Graece et Latine*, Nestle - Aland, United Bible Societies, London, 1963.
18. Pop, Ovidiu, *Limba Greacă veche*, Ed. Antet, București, 2002.
19. Riemann, G. / Goelzer, H, *Grammaire grecque complete*, Paris, 1926.
20. *Septuaginta. Id est vetus testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs*, Deutsche Bibelgesellschaft, 1979.
21. Sergheev, V., *Istoria Greciei antice*, București, 1951.
22. Simensky, Th., *Gramatica Limbii grecești*, București, 1953.
23. Ștef, A., F., *Manual de Greacă Veche*, Ed. Humanitas, București, 1996.
24. Terracina, F., *Verbi Greci*, Garzanti Editore, 1994.
25. Tipei, F. John, *Limba greacă a Noului Testament*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994.
26. Δημητράκου, Δ., *Μέγα Λεξικόν ὅλης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Δημοτική. Καθαρεύουσα. Μεσαιωνική. Μεταγενέστερα. Αρχαία*, τόμ. Α΄-ΙΕ΄, Ἐκδόσεις Δομή, Ἀθήναι, 1953.
27. Γρηγοροπούλου, Δημήτρη, *Ἡ Σύνταξη τοῦ Αρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου*, Ἀθήνα, 2004.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina de Limbă greacă clasică sau veche este necesară celui ce dorește să aprofundeze studiile teologice și, prin urmare, învățătura Bisericii Ortodoxe, deoarece reprezintă un instrument de lucru prin care pot fi abordate documente și texte de bază în limba originală, adică în limba greacă. În același timp, însușirea acestei limbi contribuie la buna înțelegere a termenilor și conceptelor specifice învățăturii creștine ortodoxe, precum și la aprofundarea limbii române. Un alt avantaj este că limba greacă clasică aduce dezvoltarea gândirii și a capacității de memorare, pe de o parte, iar pe de altă parte, ușurează învățarea limbii grecești moderne.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	oral	50%
	evaluare periodică	colocviu	20%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	oral	15%
	evaluare lucrare de seminar	oral	15%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Titularul de aplicații
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE**

FIȘA DISCIPLINEI

Limba Latină

Anul. univ. 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UVT
1.2 Facultatea/Departamentul	Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Limba Latină						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. dr. Alexandru-Corneliu ARION						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Conf. dr. Alexandru-Corneliu ARION						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	3.2 din care: curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	3.5 din care: curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					5
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria literaturii universale antice
4.2 de competențe	Gramatica limbii române

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Interactivitate, încercând obținerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic; Împletirea materialului de predare clasic (scris) cu cel modern, prin intermediul videoproietorului
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Dialoguri libere, în special la seminare, pentru stimularea interesului studenților.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	<i>Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.</i>
6.2 Aptitudini	<i>Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.</i>

6.3. **Responsabilitate și autonomie** Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Însușirea științifică de către studenți a cunoștințelor de bază privitoare la vocabular, fonetică, morfologie și sintaxă a propoziției și a frazei latine și înțelegerea specificității acestora. ➤ formarea și dezvoltarea capacității de analiză a structurilor morfologice și sintactice latine și de decriptare a mesajului și a nuanțelor pe care le implică diferitele texte ale învățaturii, tradiției și patristicii creștine.
7.2 Obiectivele specifice	➤ Evidențierea și însușirea criteriilor și a tehnicilor de flexiune și analiză a cuvântului sub raport semantic, morfologic și sintactic; ➤ Deprinderea valorilor morfologice, a relațiilor și a funcțiilor sintactice de bază specifice formelor gramaticale latine la nivelul propoziției și a „căilor” de înțelegere și de transpunere a lor în limba română.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Substantivul (Declin. I și a II-a)- Aplicații pe text. Eutrophis - Breviarum ab Urbe condita, începuturile legendare ale Romei, De Traiano imperatore (VIII, 1-4)	Prelegere, dezbateri	2 ore
Substantivul (Declin. a III-a) - Aplicații. Valerius Maximus: Facta et dicta memorabilia	Prelegere, dezbateri	2 ore
Substantivul - Aplicații pe text (Decl. a IV-a și a V-a)	Prelegere, dezbateri	2 ore
Pronumele (personal, demonstrativ, reflexiv, relativ) - Aplicații: Caesar, de Belo Galico, I, 1; Phaedrus, Lupus et agnus.	Prelegere, dezbateri	2 ore
Părțile de vorbire neflexibile . Adverbul. Grade de comparație (comparativ și superlative) - Maxime și proverbe latine.	Prelegere, dezbateri	2 ore
Numeralul : statut, structură, clasificare, notare în dicționar, categorii logico-gramaticale, flexiune, modalități de traducere, exerciții	Prelegere, dezbateri	2 ore
Pronumele - Aplicații: Augustus despre luptele cu dacii, Res gestae divi Augusti. Prezentare generală. Texte.	Prelegere, dezbateri	2 ore
BIBLIOGRAFIE		
1. BUJOR, I. și CHIRIAC, Fr., <i>Gramatica limbii latine</i>, Editura științifică, București, 1986. 2. BARBU, N. I. și VASILESCU, Toma I., <i>Gramatica latină</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994. 3. CIZEK, Eugen, <i>Istoria literaturii latine</i>, vol I-II, Edit. Societatea „Adevărul” S.A., București, 1994. 4. GUȚU, Gheorghe, <i>Dicționar latin - român</i>, Editura Humanitas, București, 2008. 5. MATEI, Virgil, <i>Dicționar de maxime, reflecții, expresii latine comentate</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007. 6. MATEI, Virgil, <i>Dicționar român-latin</i>, Editura Corint, București, 2008. 7. MATEI, Virgil, <i>Limba Latină</i>, Editura Corint, București, 2008. 8. ***, <i>Proză istorică latină</i>, Studiu introductiv și note de Mihai Nichita, traducere de Radu Albala, Editura pentru Literatură Universală, București, 1962.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Limba latină – limbă română. Exerciții de lexic, gramatică fonetică	Dezbateri	2 ore
Substantivul – Aplicații pe text (Decl. a IV-a și a V-a) Dimitrie Cantemir, Descriptio Moldaviae	Dezbateri	2 ore
Verbul. Temele de prezent, perfect, supin – Aplicații: Plinius Secundus, O scrisoare a lui Traian	Dezbateri	2 ore
Pronumele (personal, demonstrativ, reflexiv, relativ) - Aplicații: Caesar, de Belo Galico, I, 1; Phaedrus, Lupus et agnus.	Dezbateri	2 ore
Pronumele – Aplicații: Augustus despre luptele cu dacii,	Dezbateri	2 ore

Res gestae divi augusti. Prezentare generală. Texte		
Prepozițiile – conjuncțiile coordonatoare și subordonatoare. Interjecția – Aplicații : Salustius, De Conjuratone Catilinae	Dezbateră	2 ore
Sintaxa frazei. Coordonare și subordonare (Caesar trece Rubiconum) – Suetonius, de vita duodecim Ceasarum, Caesar 32.	Dezbateră	2 ore
Bibliografie		
1. CIZEK , Eugen, <i>Istoria literaturii latine</i> , vol I-II, Edit. Societatea „Adevărul” S.A., București, 1994. 2. GUȚU , Gheorghe, <i>Dicționar latin - român</i> , Editura Humanitas, București, 2008. 3. MATEI , Virgil, <i>Dicționar de maxime, reflecții, expresii latine comentate</i> , Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007. 4. MATEI , Virgil, <i>Dicționar român-latin</i> , Editura Corint, București, 2008. 5. MATEI , Virgil, <i>Limba Latină</i> , Editura Corint, București, 2008. 6. *** , <i>Proză istorică latină</i> , Studiu introductiv și note de Mihai Nichita, traducere de Radu Albala, Editura pentru Literatură Universală, București, 1962. 7. *** , <i>Istoria literaturii latine</i> , vol. I, ed. a 2-a, redactor responsabil: N. I. BARBU, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.		

9. Interactivitate, încercând obținerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic

Absolvenții acestei discipline vor fi capabili să întrețină dialoguri libere, în special grație însușirii adecvate a sintaxei și morfologiei, deopotrivă a limbii latine, cât și a limbii române

10.Evaluare

o

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	70%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	oral	
10.5 Seminar/laborator	- prezență		10%
	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la colocviu ➤ prezența conform regulamentului U.V.T.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. Dr. Alexandru-Corneliu ARION

Titularul de aplicații
Pr. Conf. Dr. Alexandru-Corneliu ARION

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

Studiul Vechiului Testament

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul Vechiului Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. Dr. Mihail Teodorescu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar, două grupe	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria antichității
4.2 de competențe	Cunoașterea caracteristicilor perioadei antice a istoriei civilizației umane

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe. <i>Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.</i>
6.2 Aptitudini. <i>Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie. <i>Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	-Cunoașterea conținutului Vechiului Testament, a terminologiei isagogiei biblice, hermeneuticii biblice, teologiei biblice și sintezei teologic-dogmatice. -Identificarea temeiurilor învățăturilor dogmatice și moral-religioase din textul Vechiului Testament. -Formarea competențelor de aplicare a principiilor interpretative patristice, iudaice și moderne și a modalităților de actualizare a conținutului Vechiului Testament pentru contemporaneitate. -Valorificarea textului biblic în cadrul activității pastoral-misionare. -Dezvoltarea capacităților de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios, pe baza textului vechitestamentar.
7.2 Obiectivele specifice	-Elucidarea specificului și a contribuției Studiului Vechiului Testament în cadrul general al teologiei ortodoxe. -Cunoașterea noțiunilor de revelație, inspirație, canon. -Fixarea noțiunii de revelație ca fundament al abordării Sfintei Scripturi a Vechiului Testament. -Cultivarea percepției și prezentării Sfintei Scripturi ca realitate unitară și coerentă. -Crearea posibilității de accesare a surselor textuale primare. -Cunoașterea și valorificarea în interpretare a elementelor de critică textuală (metoda istorico-critică). -Însușirea normelor fundamentale de interpretare și redare a conținutului dogmatic al textului. -Exersarea aptitudinilor exegetice specifice exegezei biblice. -Fundamentarea structurilor sociale fundamentale: familie, comunitate, identitate, stat. -Ancorarea discursului antropologic creștin în textul Vechiului Testament. -Identificarea și evidențierea prezenței textului Scripturii în cult și a semnificațiilor acestuia. -Cunoașterea principiilor de interpretare patristice, iudaice și creștine, precum și a modalităților de aplicare a lor pe textul Sfintei Scripturi.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obs.
Grupul scrierilor istorice: generalități, prezentare rezumativă, linii de cercetare în domeniul isagogiei, hermeneuticii și a sintetizării ideilor sau temelor teologice fundamentale.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de hărți;	2 ore
Cărțile istorice (I): Relația tip – arhetip/antitip (distincția dintre tip și simbol, exemplificări pe elemente tipologice din acest corpus: (tip) Iosua – (antitip) Iisus Hristos, cântarea Anei – cântarea Mariei)	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți;	2 ore
Cărțile istorice (II): Relația topos / tropos (definirea noțiunilor și aplicarea lor în contextul istoriei lui Israel).	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Canaanul: istorie, simbolism și pământ ce atestă fidelitatea divină și pronia: cărțile Iosua, Judecători și Rut: genealogii, seminomadism și stat israelit.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Cărțile Regilor: monarhie și teocrație; instituționalizarea vieții religioase; alesul ca model și tip pentru universalitatea chemării divine.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore

Paralipomena, Ezdra, Neemia – renașterea lui Israel în Canaan – despre teocentrismul viziunii religioase a reformatorilor din Israel – Iuda.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Estera – modus vivendis iudaicorum în diaspora; pronie și adevăritare.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Poezia Vechiului Testament: genuri literare, caracteristicile și speciile poeziei ebraice.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de hărți;	2 ore
Laudă și euharistie - Psalmii: Dimensiunea liturgică a psalmilor.	expunere sistematică; demonstrație didactică; prezentare de cărți;	2 ore
Suferință și mântuire, Iov, paradigma veterotestamentară a suferinței.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Antinomie și axiologie în cartea Ecclesiastului.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Cântarea Cântărilor – restaurațiile iubirii.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Interpretarea unor texte biblice cu valențe poetice și didactice.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore
Anaghiinoscomena didactico-poetică.	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2 ore

Bibliografie:

- Abrudan, Pr. Prof. Dr. Dumitru; Diac. Prof. Dr. Emilian Cornișescu, *Arheologie Biblică*, Ed. IBM al BOR, București, 1994.
- Flaviu, Iosif, *Antichități iudaice, vol I+II*, Ed. Hasefer, București, 1999.
- Munteanu, Pr. Drd. Cristian, *Ierusalim, istorie și eshatologie*, Teză de doctorat, Studii Teologice, Nr. 1-2, 2004.
- Prelipceanu, Pr. Prof. V.; Pr. Prof. Nicolae Neaga; Pr. Prof. Gh Barnea; Pr. Prof. M. Chealda; *Studiul Vechiului Testament*, EIBMBOR, , București, 1985.
- Prelipceanu, Pr. Prof. Vladimir, *Inspirația Sf. Scripturi*, Ortodoxia, Nr. 4, 1962
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre, *Arheologie Biblică în actualitate*, Ed. Trinitas, Iași, 1997.
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre; Pr. Conf. Dr. Ilie Melniciuc Puică, *Așteptând mântuirea*, Editura Trinitas, Iași, 1999
- Sf. Athanasie al Alexandrie, *Despre întruparea Cuvântului*, în „PSB”, vol. 21, trad. de Dumitru Stăniloae, București, EIBMO, 1987.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Despre viața lui Moise*, în „PSB”, vol. 29, trad. de Dumitru Stăniloae și Ioan Buga, EIBMO, București, 1982.
- Sf. Vasile cel Mare, *Omilii la Hexaemeron*, în „PSB”, vol. 17, trad. de Dumitru Fecioru, București, EIBMO, 1986.
- Moisescu, Iustin, *Sf. Scriptură și interpretarea ei în opera Sf. Ioan Hrisostom*, Ed. Anastasia, București, 2003.
- Munteanu, Liviu Galaction, *Pentateuhul în fața criticii moderne*, Tipografia Eparhiei, Cluj, 1937, 57 p.
- Neaga, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament, Însemnări pe marginea textelor mesianice*, Sibiu, 1944.
- Ricoeur, Paul, *Eseuri de hermeneutică*, trad. de Vasile Tonoiu, Ed. Humanitas, București, 1995.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Istoria deuteronomistă. Inițiere în lectura cărților Vechiului Testament	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Profetism și ordine dogmatică și morală.	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Interpretarea unor psalmi mesianici și a psalmilor imprecatori.	Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Anaghiinoscomena istorice.	Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenților	2 ore
Prezentarea lucrărilor de seminar	expunere sistematică; prezentare lucrărilor practice.	6 ore

Bibliografie:

- Neaga, Pr. Prof. Nicolae, *Ortodoxia și Vechiul Testament*, Mitropolia Banatului, 1962, nr. 7-8.

- Idem, *Valoarea socială a Vechiului Testament*, Sibiu, 1993
- Negoită, Pr. Prof. Atanasie, *Religia canaanită*, în “*Studii Teologice*”, 1951, nr. 9 – 10.
- Idem, *Istoria religiei Vechiului Testament*, Ed. Sofia, Buc. 2006.
- Idem, *Noul Testament și manuscrisele de la Qumran*, Ed. Stephanus, 1993.
- Douglas, J.D., *Dicționar Biblic*, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 1995
- Neaga, Pr. Prof. Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament*, Ed. Renașterea, Cluj, 2007
- Rose, Ierom. Serafim, *Cartea Facerii, Crearea lumii și omul începuturilor*, Ed. Sofia, București, 2006.
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre, *Arheologie Biblică în actualitate*, Ed. Trinitas, Iași, 1997.
- Semen, Pr. Conf. Dr. Petre; Pr. Conf. Dr. Ilie Melniciuc Puică, *Așteptând mântuirea*, Editura Trinitas, Iași, 1999
- Usca, Pr. Ioan Sorin, *Vechiul Testament în tâlcuirea Sfinților Părinți*, Ed. Christiana, București, 2006
- XXX. *Dictionnaire encyclopedique de la Bible*, Centre informatique et Bible, Abbaye de Maredsous, Brepols, 1987.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informațiile necesare pentru înțelegerea procesului comunicării revelației divine în perioada Vechiului Testament, a elementelor moral-sociale și cultice ce alcătuiesc religie mozaică, cât și condițiile ce au dus la formarea canonului Vechiului Testament. Toate aceste elemente consolidează pregătirea intelectuală și morală a viitorilor slujitori ai Bisericii, cât și a profesorilor de Religie în învățământul primar și gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	Oral	60%
	- prezență		5%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	Lucrare scrisă și prezentare orală	20%
	- evaluare pe parcurs	oral	10%
	- prezență		5%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Titularul de aplicații
Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
STUDIUL NOULUI TESTAMENT
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul Noului Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: curs	2	Seminar, două grupe	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: curs	28	seminar	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					21
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul Vechiului Testament
4.2 de competențe	➤ Dezvoltarea atractivității pentru cunoașterea și înțelegerea textului Noul Testament ➤ Capacitatea de a explica și interpreta un text din cărțile Noului Testament ➤ Posibilitatea selectării și utilizării textelor Noul Testament pentru argumentarea diferitelor aspecte doctrinare specifice ➤ Atractivitate pentru lectura și înțelegerea cărților N.T.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
-------------------------------	--

5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
--	---

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe. Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.
6.2 Aptitudini. Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.
6.3 Responsabilitate și autonomie. Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Actualizarea teologiei biblice nou-testamentare în contextul cultural actual ➤ Identificarea problemelor din societatea contemporană cu relevanță în domeniul teologiei biblice și conturarea unor răspunsuri academice ➤ Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului în contextul misiunii Bisericii atât în raport cu societatea, cât și cu alte culte și religii
7.2 Obiectivele specifice	➤ Cunoașterea unor aspecte ale istoriei lumii greco-romane și iudaice a sec. I d.H. indispensabile pentru înțelegerea Noului Testament ➤ Obținerea capacității de explicare și interpretare a rolului și poziției partidelor religioase din Israelul N.T., cu specială privire la impactul asupra vieții și activității Mântuitorului Hristos ➤ Cunoștințe de bază (de isagogie și exegeză a cărților Noului Testament) ➤ Capacitatea de analiză exegetică a textelor biblice ➤ Înțelegerea aspectelor specifice ale abordării ortodoxe a textelor inspirate ale Noului Testament ➤ Inițiere în Tradiția pre-evangelică – cunoaștere și interpretare ➤ Posibilitatea de interpretare a procesului apariției textului Evangheliilor în cadrul tradiției cultice și misionare a Bisericii primare ➤ Analiza mărturiilor patristice cu referire la geneza Evangheliilor ➤ Familiarizarea cu textul Evangheliilor și al Faptelor Apostolilor: interpretarea lui ➤ Familiarizarea cu indicațiile aparatului critic al Edițiilor critice ale Sf. Scripturi

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Evanghelia după Marcu. Autorul, adresanții, data și scopul scrierii. Schița planului doctrinar. Raportul doctrinar dintre Evanghelia după Matei și Evanghelia după Marcu	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Analiza cuprinsului – probleme de critică textuală. Teologia Evangheliei	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Evanghelia după Luca. Izvoarele evangheliei. Autorul, data, adresanții și scopul scrierii Evangheliei. Schița planului doctrinar	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	4 ore
Analiza cuprinsului specific – o perspectivă teologico-exegetică. „Evanghelia copilăriei” și tradiția cultic-mariologică a creștinilor adresanți	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	4 ore
Evanghelia după Ioan. Simbolismul Evangheliei – mijloc de interpretare. „Cartea Semnelor” (cap. 1-12) – prezentare comparativă cu Sinopticii.	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	4 ore
„Cuvântarea de Despărțire” (cap. 13-17) – repere teologice. Patimi și Înviere în Evanghelia a IV-a. Teologia Evangheliei – prezentare comparativă cu Teologia sinoptică.	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	4 ore
Problema sinoptică. Raportul literar al Evangheliei a IV-a cu Evangheliile sinoptice. (Tradiția sinoptică – Iisus al istoriei. Tradiția ioanică – Iisus	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore

metaistoric)		
Faptele Apostolilor. Întemeierea Bisericii creștine (FA 1-2). Viața comunitară a primilor creștini (FA 3-6). Saul și primele persecuții împotriva creștinilor (FA 7-8)	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
Convertirea lui Saul. Pătrunderea creștinismului în lumea păgână (FA 9-12). Prima călătorie misionară. Evanghelia la păgâni (FA 13-14). Sinodul apostolic din Ierusalim (FA 15). Semnificația acestuia pentru lumea păgână	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore
A doua călătorie misionară. Cuvântarea din Atena (FA 16-17). A treia călătorie misionară. Cuvântarea din Milet (FA 18-20). Apostolul Pavel – întemnițatul lui Hristos (FA 21-24). Apărarea în Ierusalim și Cezareea. Călătoria captivității. Evanghelia la Roma.	Prelegerea interactivă, Dezbateră, Conversația	2 ore

Bibliografie

- Tofană, Stelian, Introducere în studiul Noului Testament, Evangheliile după Matei și Marcu, Documentul „Quelle”, Volumul II, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002
- Coman, pr. dr. Constantin, „Istorie și dezvoltare în Evanghelia după Marcu”, în S.T. LI (1999), nr. 3-4, pp. 14-23.
- Negoită, pr. prof. Atanasie, „S-a descoperit manuscrisul Evangheliei după Marcu?”, în S.T. XXVI (1974), nr. 3-4, pp. 172-175.
- Todoran, Simion, „Evanghelia după Sf. Marcu. Introducere și comentariu”, în Credința Ortodoxă VII (2002), nr. 1, pp. 123-145
- Zigaben, Eftimie, Tâlcuire la Evanghelia după Luca, Editura Σοφία, București, 2006
- Moldovan, Alexandru, Evanghelia copilăriei lui Iisus (Luca 1-2). Exegeză și teologie, Mega, Cluj-Napoca, 2011
- Murg, pr. prof. dr. Adrian, Soteriologia scrierilor lucanice, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2011.
- Tofană, Stelian, Introducere în studiul Noului Testament, Evangheliile după Luca și Ioan, Problema Sinoptică, Volumul III, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002
- Mihoc, pr. dr. Vasile, „Fiului Omului după Noul Testament”, în Studii Teologice XXV (1973), nr. 1-2, pp. 33-44
- Tofană, Stelian, „Euharistia în arătarea lui Hristos la Emaus (Luca 24, 13-35). Repere exegetice și teologice”, Ortodoxia LIII (ianuarie-iunie 2002), nr. 1-2, pp. 14-24
- Mihoc, Vasile, Sfânta Evanghelie de la Ioan, introducere și comentariu, Vol. I, Editura Teofania, Sibiu, 2003
- Tofană, Stelian, Simbolism și sacramentalitate în Evanghelia a IV-a, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003
- Preda, Constantin, „Învierea Domnului după Evanghelia Sfântului Ioan (Faptele care au avut loc la mormânt; Ioan 20,1-29, 30-31)”, în M.O. LIII (2002), nr. 5-8, pp. 40-66
- Rednic, Georgel, Harismele în biserica primară. O perspectivă paulină, Alma Mater, Cluj-Napoca, 2010
- Moisescu, Iustin, Ierarhia bisericească în epoca apostolică, Craiova, 1955
- Preda, Constantin, Credința și viața Bisericii Primare. O analiză a Faptelor Apostolilor, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2002

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Sf. Evanghelist Luca	Dezbateră, Conversația	2 ore
2. Evanghelia a IV-a și epistolele ioaneice	Explicația	2 ore
3. Istoria exegezei scrierilor ioaneice	Dezbateră, Conversația	2 ore
4. Harismele în Biserica primară	Dezbateră, Conversația	2 ore
5. Învățătura Mântuitorului predată de Sf. Apostoli	Discursul, Conversația	2 ore
6. Biserica și sinagoga iudaică	Dezbateră, Conversația	2 ore
7. Conflictul cu autoritatea romană	Dezbateră, Conversația	1 oră
8. Triumful Bisericii și amenințarea ereziilor	Discursul, Conversația	1 oră

Bibliografie

- Sfântul Teofilact Arhiepiscopul Bulgariei, Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Marcu, Editura Σοφία, București, 2002
- Karavidopoulos, Ioannis, Evanghelia după Marcu, Editura Bizantină, București, 2005
- Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan, Scrieri, partea a patra, Editura I.B.M.B.O.R., București, 2000
- Sfântul Ioan Gură de Aur, Comentariu la Evanghelia de la Ioan, Editura Pelerinul Român, Oradea, 2003
- Sfântul Teofilact Arhiepiscopul Bulgariei, Comentariu la Evanghelia de la Ioan, Editura Pelerinul Român, Oradea, 1998
- Sfântul Teofilact al Bulgariei, Tâlcuire la Faptele Apostolilor, Ed. Sofia / Cartea Ortodoxă, București / Alexandria, 2007

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

O bună formare a caracterului și a pregătirii intelectual-duhovnicești, în vederea slujirii Bisericii strămoșești, în calitate de preot la Sfântul altar, sau de profesor de religie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	60%
	- prezență		5 %
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	scris și oral	20%
	- evaluare continuă	oral	10 %
	- prezență		5 %
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Titularul de aplicații
Pr. Conf. dr. Teodorescu Mihail

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

ISTORIA BISERICESCĂ UNIVERSALĂ

2025 - 2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Valahia din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria Bisericească Universală						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat					4
Examinări					3
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					33
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții

4.1 de curriculum	➤ Studiul Vechiului Testament ➤ Studiul Noului Testament ➤ Patrologie și literatură patristică
4.2 de competențe	Capacitate de sinteza a informațiilor cu conținut istoric.

5. Condiții

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe
Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.
6.2 Aptitudini
Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie
Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Definirea <i>Istoriei Bisericești Universale</i> în contextul istoriografiei generale actuale și al celorlalte discipline istorice teologice; - Cunoașterea Istoriei Bisericii creștine pentru a putea răspunde la provocările lumii actuale; - Formarea și dezvoltarea conștiinței istorice în spiritul dialogului și al dragostei creștine.
7.2 Obiectivele specifice	- Precizarea specificului și a contribuției disciplinei Istoria bisericească universală în cadrul general al studiului teologiei ortodoxe; - Definirea raportului dintre uman și divin în istoria Bisericii; - Evidențierea raportului dintre tradiție și înnoire în istoria Bisericii; - Precizarea liniilor de demarcație între istoriografia laică și cea religioasă; - Identificarea marilor direcții ale gândirii teologiei creștine; - Cunoașterea evoluției evenimentelor majore din viața Bisericii în raportul lor de la cauză la efect;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Situația Bisericii în perioada Sinoadelor Ecumenice	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.1. Politica religioasă a împăraților bizantini din secolul al IV-lea până în secolul al VIII-lea.		
1.2. Arianismul. Sinodul I Ecumenic.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.3. Frământările și sinoadele ariene după Sinodul I Ecumenic.		
1.4. Erezia pnevmatomahilor. Apolinarismul. Sinodul al II-lea Ecumenic.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.5. Nestorianismul. Sinodul al III-lea Ecumenic.		
1.6. Monofizismul. Sinodul al IV-lea Ecumenic.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.7. Tulburările produse de nestorianism și de monofizism. Formarea Bisericilor vechi orientale.		
1.8. Erezii și controverse: pavlicianismul, adopțianismul, adaosul «Filioque». Credințe și practici noi în Apus.		
1.9. Controverse origeniste. Sinodul al V-lea Ecumenic.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.10. Apariția Islamului și relația lui cu Creștinismul.		
1.11. Monotelismul. Sinodul al VI-lea Ecumenic. Sinodul Qvinisext.		
1.12. Prima fază a iconoclasmului. Sinodul al VII-lea Ecumenic.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.13. Cea de a doua fază a iconoclasmului. Restaurarea definitivă a cinstirii sfintelor icoane.		
1.14. Cultul și Arta creștină în secolele IV-VIII.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.15. Monahismul și viața creștină în secolele V-VIII.		
2. Dezvoltarea culturii și a misiunii Bisericii în secolele VIII-XI. Cauzele Schismei	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.1. Popoare creștinate în Apus: germani, anglo-saxoni și scandinavi.		
2.2. Popoare creștinate de Bizanț. Activitatea Sfinților Chiril și Metodie.	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.3. Încreștinarea rușilor		
2.4. Încreștinarea ungurilor.		
2.5. Bisericile ortodoxe și cele necalcedoniene în	Prezentare orală	2 ore

secolele VIII-XI. 2.6. Controverse și erezii în secolele VIII-XI.	Conversație	
2.7. Cultura teologică în Răsărit. Universitatea din Bizanț. 2.8. Teologi mai însemnați: Teodor Studitul, Patriarhul Fotie, Simeon Noul Teolog, Mihai Psellos. 2.9. Cultura teologică în Apus. Școli și scriitori.	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.10. Viața creștină, monahismul și cultul în secolele VIII-XI.	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.11. Creșterea puterii papale. <i>Secolul obscur</i> . 2.12. Cauzele Schismei. Disputa dintre patriarhul Fotie și papa Nicolae I.	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.13. Schisma cea Mare.	Prezentare orală Conversație	2 ore

Bibliografie

1. AHRWEILER, HÉLÈNE, *Ideologia politică a Imperiului Bizantin*, traducere de Cristina Jinga, postfață de Nicolae Șerban Tanașoca, București, Editura Corint, 2002;
2. BĂBUȘ, Pr. Emanoil, *Introducere în Istoria Bisericească Universală*, Editura Sophia, București, 2002, 326 p;
3. BĂNESCU, NICOLAE, *Istoria Imperiului Bizantin*, (vol. I: Imperiul creștin și asaltul invaziilor, 313 – 610), (vol. II: Imperiul bizantin clasic, 610-1081), Ediție îngrijită de Prof. Dr. Tudor Teoteoi, București, Editura Anastasia, 2000-2003.;
4. BENGĂ, PR. Daniel, *Marii reformatori luterani și Biserica Ortodoxă: contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe din secolul al XVI-lea*, București, Editura Sophia, 2003;
5. BODOGAE, Teodor, *Ajutoarele românești la mănăstirile din Sfântul Munte Athos*, Pitești, Editura Paralela 45, 2003;
6. BOSSY, John, *Creștinismul în Occident (1400 – 1700)*, traducere din engleză de Dorin Oancea, București, Editura Humanitas, 1998;
7. BREHIER, Louis, *Civilizația bizantină*, traducere din limba franceză de Nicolae Spinescu, București, Editura Științifică, 1994;
8. CHIFĂR, Pr. Nicolae, *Istoria creștinismului*, 4 vol., Editura Trinitas, Iași, 1999-2005.;
9. COMBY, Jean, *Să citim istoria Bisericii*, 2 vol., traducere de Mihaela Voicu și Mariana Petrișor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1999-2001, 171 p. + 239 p.
10. DRĂGOI, Pr. Eugen, *Istoria creștinismului în date*, Episcopia Dunării de Jos, Galați, 2004.p.
11. GABOR, Pr. Dr. Adrian, *Biserica și Statul în primele patru secole*, Editura Sophia, București, 2003
12. GABOR, PR. ADRIAN, *Biserică și Stat în timpul lui Teodosie cel Mare*, București, Editura Bizantină, 2004. .
13. HERTLING, Ludwig S.J., *Istoria Bisericii*, ediție îngrijită și traducere de Pr. Prof. Dr. Emil Dumea, Editura Ars Longa, Iași, 2001, 671 p.
14. IONIȚĂ, Viorel, *Hotărârile întrunirilor panortodoxe din 1923 până în 2009 – Spre Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe*, Editura Basilica, București, 261 p.
15. IONIȚĂ, Viorel, *Istoria Bisericească Universală*, vol. I, ediția a II - a, Editura Basilica, București 2021, 734 p.
16. LEB, Ioan Vasile, *Biserica creștină în mileniul al doilea*, în vol. "Credință ortodoxă și viață creștină", Sibiu, 1992, p. 97 130.
17. MARROU, Henri-Irénée, *Biserica în antichitatea târzie 303-604*, Editura Universitas, București, 1999
18. POPESCU, Teodor M.; BODOGAIE, Pr. Teodor; STĂNESCU, George Gh., *Istoria bisericească universală*, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1956.
19. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, *Istoria bisericească universală*, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, 654 p.
20. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan ; BODOGAE, Pr. Prof. Dr. Teodor, *Istoria Bisericească Universală*, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1987-1993, 604 p. + 606 p.
21. REMETE, George, *Contribuții la studiul Istoriei Bisericești Universale*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Împăratul Teodosie cel Mare	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
2. Sinoadele III și IV ecumenice	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
3. Bisericile monofizite	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
4. Problema iconoclastă în viața Imperiului bizantin	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
5. Sinodul VI ecumenic și sinodul quini-sext	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
6. Cauzele schismei de la 1054	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2

7. Implicațiile religioase și politice ale Schismei de la 1054	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2
--	--	---

Bibliografie

- Barnea, Ion, Iliescu, Octavian, *Constantin cel Mare*, București, 1982
- Benga, Daniel, *Metodologia studiului și cercetării științifice în teologie*, Ed. Sofia, București, 2003
- Coman, Ioan G., *Patrologie*, vol. I, București, 1984
- Iustin, Patriarhul, *Ierarhia bisericească în epoca apostolică*, Editura Anastasia, București, 2002
- Jivi, Aurel, *Studii și cercetări transilvănene privind Istoria Bisericească Universală*, în vol. *Contribuții transilvănene la teologia ortodoxă*, Sibiu, 1988, p. 101-118
- Idem, *Orthodox, Catholics and Protestants. Studies in Romanian Ecclesiastical Relations*, Cluj University Lib, Ioan-Vasile, *Ortodoxie și Vechi-Catolicism sau Ecumenism înainte de Mișcarea ecumenică*, Cluj, 1996
- Idem, *Dialogul ortodoxo-vechi catolic. Stadiul actual și perspectivele sale*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2000
- Idem, *Teologie și istorie. Studii de Patristică și Istorie Bisericească*, Editura Arhiepiscopala, Cluj-Napoca, 1999
- Marga, Irimie, *In dragoste și adevăr. Dialogul teologic oficial ortodoxo-catolic, de la Rodos la Balamand*, Editura Paralele 45, 2000
- Marrou, Henri-Iréné, *Biserica în antichitatea târzie (303-604)* Trad. de Roxana Mareș, Ed. Teora, Universitas, București, 1999
- Meyendorf, Jean, *Teologia bizantină*, trad. Alexandru Stan, București, 1996
- Moraru, Alexandru, *Biserica Angliei și ecumenismul. Legăturile ei cu Biserica Ortodoxă Română*, București, 1986
- Ștefan, Cristian, *Misiunea creștină în Apus și Răsărit (secolele V-X)*, PUC, Cluj-Napoca, 2002

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studiul disciplinei <i>Istoria Bisericii Universale</i> conferă suficiente motive pentru înțelegerea propriei identități confesionale, pentru aprofundarea trecutului nostru bisericesc; - Cursanții își vor crea un fond teologico-istoric suficient de bun pentru înțelegerea problemelor doctrinare, liturgice și canonice ce vor fi prezentate la disciplinele fundamental-practice în anii III și IV; - Vor fi folosite cunoștințele dobândite la alte discipline teologice: Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Patrologie pentru înțelegerea studiului teologico-istoric. - Nu pot fi evaluate cunoștințele teologice, fără o bună înțelegere a cunoștințelor de Istorie Bisericească Universală.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	35%
	- examen parțial	scris	35%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
	- prezență		10%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen / colocviu ➤ Minim nota 5 la testarea periodică ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
[Nume, Prenume, semnătură]

Titularul de aplicații
[Nume, Prenume, semnătură]

Pr. Lect. Univ. Dr. Florin Vârlan

Pr. Lect. Univ. Dr. Florin Vârlan

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria Bisericii Ortodoxe Române

2025 - 2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Valahia din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria Bisericii Ortodoxe Române						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Lect. Dr. Vârlan Florin						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Asist. Dr. Puiescu Marian						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat					5
Examinări					4
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					33
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Vechiul Testament • Noul Testament • Patrologie și literatură patristică • Istoria Bisericii Universale
4.2 de competențe	Sinteza caracteristicilor perioadei de început a creștinismului

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă interactivă, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă interactivă, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe
Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.
6.2 Aptitudini
Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie
Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Cunoașterea obiectivă a istoriei Bisericii prin prezentarea diverselor aspecte legate de viața și activitatea Bisericii Ortodoxe care întregesc, desăvârșesc și pun în adevărata lor lumină elementele sociale și politice din istoria noastră. ➤ Evidențierea contribuției pe care Biserica Ortodoxă, prin oamenii ei luminați, ierarhi, cărturari, a adus-o la formarea și promovarea artelor, limbii și culturii universale ➤ Redescoperirea și promovarea valorilor autentice ale spiritualității creștine. ➤ Redescoperirea și prezentarea unor modele de iluștri înaintași din trecutul Bisericii pentru formarea viitorilor slujitori ai altarelor. ➤ Cunoașterea și înțelegerea desfășurării vieții Bisericii în toate laturile ei, de la început până în zilele noastre
7.2 Obiectivele specifice	➤ Cunoașterea și înțelegerea Istoriei Bisericii Ortodoxe Române prin prezentarea diverselor aspecte legate de viața și activitatea Bisericii creștine în toate laturile ei, de la început până în zilele noastre ➤ Explicarea și interpretarea conținuturilor teoretice ale disciplinei, în vederea înțelegerii corecte a problematicii obiectului ➤ Explicarea și interpretarea surselor și mecanismelor de generare a problematicii Istoriei Bisericii Ortodoxe Române ➤ Organizarea și conducerea demersului științific de cercetare ➤ Dobândirea unui nivel de competență analitică necesar practicii de cercetare ➤ Valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitatea științifică de cercetare ➤ Valorificarea deprinderilor de corelare a disciplinei Istoriei Bisericii Ortodoxe Române cu alte discipline teologice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Viața bisericească în secolul al XVI-lea	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.1. Contextul politic intern și internațional. Hegemonia otomană și impactul grecilor din Levant și Fanar asupra țărilor române și a Bisericii românești.		
1.2. Evoluția Mitropoliilor Țării Românești (Ungrovlahiei) și Moldovei. Relația Stat-Biserică între paradigma simfoniei bizantine și despotismul domnesc.	Prezentare orală Conversație	2 ore
1.3. Situația politică și confesională în Principatul Transilvaniei. Biserica românească din Transilvania. Superintendenți româno-calvini. a. Mănăstirile și viața monahală. Arta bisericească. Viața preoților de mir și a credincioșilor. b. Literatura teologică. Primele traduceri în limba română c. Activitatea tipografică în secolul al XVI-lea în Țara Românească și Transilvania	Prezentare orală Conversație	4 ore
1.4. Bizanțul după Bizanț. Sprijinul spiritual și material acordat de Țările Române lumii ortodoxe din Orient.	Prezentare orală Conversație	2 ore
2. Viața bisericească în secolul al XVII-lea	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.1. Contextul politic intern și internațional în secolul XVII. Dezvoltarea monarhiilor feudale românești și ortodoxe.		
2.2. Sfârșitul slavonismului cultural în Moldova. Legăturile cu Polonia și Ucraina. Mitropolitul Anastasie Crimca al Moldovei. Mitropolitul Petru Movilă al Kievului și Sinodul de la Iași.	Prezentare orală Conversație	4 ore

2.3. Revigorarea culturală în timpul domniei lui Matei Basarab (mitropoliții Teofil și Ștefan ai Țării Românești) și Vasile Lupu (mitropolitul Varlaam al Moldovei). Pravile și cazanii românești. Începutul introducerii limbii române în cult.	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.4. Mitropolitul Dosoftei al Moldovei. Mitropoliții Teodosie și Varlaam ai Țării Românești. Episcopul Mitrofan la Huși și Buzău. Alte etape ale introducerii limbii române în cult;	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.5. Biserica din Transilvania în secolul XVII între prozelitismul principilor calvini și loialitatea față de Ortodoxie.	Prezentare orală Conversație	2 ore
2.6. Sfântul mitropolit martir Antim Ivireanul - ctitor de cultură și limbă românească	Prezentare orală Conversație	4 ore
2.7. Mănăstirile din secolul al XVII-lea. Viața monahală. Arta bisericească 2.8. Legături inter-ortodoxe în secolul al XVII-lea.	Prezentare orală Conversație	2 ore

Bibliografie

1. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania*, Sibiu, 1992;
2. Idem, *Începuturile Mitropoliei Transilvaniei*, București, 1980;
3. Ștefan Meteș, *Istoria Bisericii Românești din Transilvania*, vol. I, Sibiu, 1935;
4. Ion Aurel Pop, *Transilvania din secolul XII până în 1541*, în "Istoria României. Transilvania", vol. I, Cluj-Napoca, 1997, p.451-543;
5. Idem, *Din mâinile valahilor schismatici. Românii și puterea în Regatul Ungariei medievale. Secolele XIII-XIV*, București, 2011;
6. Pompiliu Teodor *Politica ecleziastică a lui Mihai Viteazul în Transilvania*, în "Revista Istorică", III, 1992 nr. 5-6, p. 473-490;
7. Ioan Lupaș, *Documente istorice transilvane. Vol.I (1599-1699)*, Cluj, 1940;
8. Andrei Pippidi, *Tradiția politică bizantină în țările române în secolele XVI-XVIII*, ed. revăzută și adăugită, București, 2001;
9. Ion Gheție, Alexandru Mareș, *Originile scrisului în limba română*, București, 1985;
10. Dan Simionescu, Damian P. Bogdan, „Începuturile culturale ale domniei lui Matei Basarab”, în *Biserica Ortodoxă Română*, an. 56, 1938, nr. 11-12, p. 866-880;
11. Radu Crețianu, „Mitropolitul Ștefan al Ungrovlahiei”, în *Mitropolia Olteniei*, an. 29, 1977, nr. 1-3, p. 119-139;
12. Niculae Șerbănescu, „La 300 de ani de la moartea mitropolitului Varlaam al Moldovei”, în *Biserica Ortodoxă Română*, an. 75, 1957, nr. 10, p. 1012-1035;
13. Idem, „Varlaam, mitropolitul Țării Românești (1672-1679)”, în *Biserica Ortodoxă Română*, an. 76, 1958, nr. 12, p. 1120-1158;
14. Ștefan Ciobanu, *Dosoftei mitropolitul Moldovei și activitatea lui literară*, Iași, 1918;
15. Paul Brusanowski, *Considerații cu privire la relația dintre Biserica Ortodoxă Română și autoritățile de Stat din Principatul autonom al Transilvaniei (1541-1690)*, în "Revista Teologică". An. XXVI (88), nr. 2, aprilie-iunie 2006, p. 122-142;
16. Idem, *Pagini din istoria bisericească a Sibiului medieval*, Cluj Napoca, 2007.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
A. Viața bisericească în Țările Române în sec. XV-XVI 1. Mitropolia Moldovei în sec. XV; ctitoriile lui Ștefan cel Mare; episcopiile Romanului și Rădăuților 2. Mitropolia Ungro-Vlahiei în sec XVI – XVII 3. Mitropolia Moldovei în sec. XVI – XVII 4. Mitropolia Transilvaniei în sec. XVI	expunere sistematică; demonstrație didactică;	4
B. Literatura teologică și arta tipografică în sec. XVI și XVII 1. Literatura bisericească în manuscris în Țările Române în sec. XVI 2. Activitatea tipografică în Țara Românească și Transilvania în sec. XVI 3. Literatura teologică în Țara Românească în sec. XVII și începutul sec. XVIII și legăturile BOR cu celelalte Biserici Ortodoxe surori	expunere sistematică; demonstrație didactică;	4
C. Mitropoliți cărturari din sec. XVII (mitropolitul Anastasie Crimca, mitropolitul Varlaam, mitropolitul Petru Movilă, mitropoliții Teofil și Ștefan ai Ungrovlahiei, mitropolitul Antim Ivireanul) - <i>Biblia de la București</i>	expunere sistematică; demonstrație didactică;	4
D. Discuții pe marginea lucrărilor de seminar	expunere sistematică; demonstrație didactică;	2

Bibliografie

1. ***, *Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, 1885-1985*, București, 1987, 538 p.
2. ***, *Autocefalie, Patriarhie, Slujire sfântă*, București, 1995, 680 p.
3. David, Petre I., *Cuviosul Paisie cel Mare (Velicovschi), un desăvârșit monah român. Noi cercetări și ipoteze*, în „Biserica Ortodoxă Română”, an. XCIII, 1975, nr. 1-2, pp.162- 193 (și extras, 32 p.);
4. Drăgușin, Constantin, *Legile Bisericești ale lui Cuza Vodă și lupta pentru canonicitate*, în „Studii Teologice”, nr. 1-2, 1957, pp. 86-103.
5. Elian, Alexandru, *Biserica Moldovei și Muntele Athos la începutul veacului al XIX-lea*, în „Studii Teologice”, nr.

- 7-8, 1967, pp. 391-402.
6. Iorga, Nicolae, *Istoria Bisericii Românești*, (2 Vol.), Editura Gramar, București, 1995
 7. Manea, Vasile – Ionițoiu, Cicerone, *Martiri și mărturisitori ai Bisericii din România (1948-1989)*. Biserica Ortodoxă, București, 1998, 215 p.
 8. Munteanu, Vasile, *Organizarea mănăstirilor românești în comparație, cu cele bizantine (până la 1600)*, teză de doctorat, partea I în ST, 36, 198, nr. 1-2, pp. 14-92 și partea a II-a în ST, 36, 1984, nr. 3-4, pp. 169-232
 9. Năsturel, Petre V., *Originea boierilor Năsturei*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, vol. X, 1909, pp. 1-25 și 200-232.
 10. Papacostea, Șerban, *Întemeierea Mitropoliei Moldovei. Implicații central și est europene*, în vol. „Românii în istoria universală”, pp. 567-578.
 11. Păcurariu, Pr. Prof. Dr. Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, 3 volume, București, 1991-1994.
 12. Idem, *Istoria învățământului teologic în Biserica Ortodoxă Română*, în BOR, nr. 9-10, 1981, pp. 979-1017.
 13. Idem, *Atitudinea slujitorilor Bisericii Ortodoxe Române față de actul Unirii Principatelor*, în BOR, nr. 1-2, 1967, pp. 73-94.
 14. Păiușan, Cristina – Ciuceanu, Radu, *Biserica Ortodoxă Română sub regimul comunist 1945-1958*, vol. 1, Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2001.
 15. Popescu, Emilian, *Monahismul timpuriu pe teritoriul României*, în Analele Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 1994, pp. 95-110.
 16. Idem, *Ierarhia bisericească pe teritoriul României: creșterea și structura ei până în secolul al XVII-lea*, în BOR, 108, 1990, nr. 1-2, pp. 149-164.
 17. Popescu, Prof. Dr. Teodor M., *Biserica și cultura*, Editura IBMBOR, București, 1996
 18. Șandru, Ilie – Borda, Valentin, *Patriarhul Miron Cristea*, Tg. Mureș, 1998, 293 p.
 19. Vianu, Ion – Hodoș, Nerva, *Bibliografia românească veche*, București, 1903.
 20. Vornicescu, Dr. Nestor, Arhiepiscop și Mitropolit al Olteniei, *Desăvârșirea unității noastre naționale – fundament al unității Bisericii străbune*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1988

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studiul disciplinei Istoria Bisericii Ortodoxe Române conferă suficiente motive pentru înțelegerea propriei identități confesionale, pentru aprofundarea trecutului nostru bisericesc;
- Cursanții își vor crea un fond teologico-istoric suficient de bun pentru înțelegerea problemelor doctrinare, liturgice și canonice ce vor fi prezentate la disciplinele fundamental-practice în anii III și IV;
- Vor fi folosite cunoștințele dobândite la alte discipline teologice: Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Patrologie pentru înțelegerea studiului teologico-istoric.
- Nu pot fi evaluate cunoștințele teologice, fără o bună înțelegere a cunoștințelor de Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	35%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	-	-
10.5 Seminar/laborator	- examen parțial	scris	35%
	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la examen / colocviu ➤ Minim nota 5 la testarea periodică ➤ Minim nota 7 la referat / eseu			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
[Nume, Prenume, semnătură]

Titularul de aplicații
[Nume, Prenume, semnătură]

Pr. Lect. Univ. Dr. Vârlan Florin

Pr. Asist. Univ. Dr. Puiescu Marian

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
PATROLOGIE ȘI LITERATURĂ PATRISTICĂ
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologie și literatură patristică						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					30
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Istoria Bisericii Universale, Istoria și Spiritualitatea Bizanțului, Teologia Dogmatică, Spiritualitatea ortodoxă
4.2 de competențe	Cunoașterea cunoștințelor de Patrologie și literatură patristică predate în Semestrul I

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	<i>Studentul/absolventul recunoaște și explică dedicarea spirituală a unei persoane sau a unui grup pentru căutarea unui scop mai înalt al vieții, dincolo de limitele materiale ale existenței.</i>
6.2 Aptitudini	<i>Studentul/absolventul aplică tehnici și metode de îmbunătățire și progres moral, cum sunt: rugăciunea, meditația, asceza, filantropia etc.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie	<i>Studentul/absolventul gândește autonom și responsabil, alternând rituri și metode de progres moral și spiritual.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Depistarea, dobândirea și recuperarea dinamică a modului de gândire și viețuire al Sfinților Părinți (<i>τὸ πατερικὸν φρόνημα</i>). Familiarizarea cu viețile, operele și învățăturile Sfinților Părinți și scriitori bisericești. Contextualizarea socio-cultural istorică și decodificare particularităților specifice fiecărui autor patristic studiat.
7.2 Obiectivele specifice	Practicarea de exerciții hermeneutice pe texte patristice, urmărindu-se: - descrierea arhitecturii duhovnicești a ideilor. - racordarea ideilor patristice la tensiunile și căutările omului post-modern. - asimilarea și interiorizarea mesajului patristic cu reale valențe spirituale. - modalitatea de infuzie și cultivare a <i>gândirii și viețuirii patristice</i> (<i>τὸ πατερικὸν φρόνημα</i>) în ogorul misiunii pastorale. Capacitatea de personalizare a materialului informațional și a ofertei bibliografice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Începuturile literaturii monastic-ascetice, mistagogia creștină și apărarea credinței ortodoxe (I). 1.1. Sfântul Antonie cel Mare (250-356) – monahul <i>par excellence</i> . 1.2. Sfântul Macarie cel Mare sau Egipteanul – raportul dintre <i>mintea</i> și <i>inimă</i> . 1.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
2. Sfinții Părinți Capadocieni. 2.1. Sfântul Vasile cel Mare (330-379) – teologul pnevmatologiei. 2.2. Sfântul Grigorie de Nyssa (335-394/395) – teologul antropologiei. 2.3. Sfântul Grigorie Teologul (330-389/390) – teologul Treimii. 2.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
3. Premisele unei noi epoci patristice. Școala antiohiană și cea alexandrină (I). 3.1. Teodor de Mopsuestia (350-428) – catehet al Botezului. 3.2. Sfântul Ioan Gură de Aur (c.344/354-407) – predicatorul Bisericii. 3.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
4. Premisele unei noi epoci patristice. Școala antiohiană și cea alexandrină (II). 4.1. Sfântul Chiril al Alexandriei (c.370-† 27 iunie 444) – apărătorul Maicii Domnului. 4.2. Sfântul Isidor Pelusiotul († 436) – apărătorul Sfântului Ioan Gură de Aur. 4.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
5. Teologia în limba latină (I). 5.1. Sfântul Ambrozio (c.339-397) – chipul episcopului. 5.2. Fericitul Ieronim (c.340/350-420) – eruditul latin. 5.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
6. Teologia în limba latină (II). 6.1. Fericitul Augustin (354-430) – doctrinarul învățăturii creștine din Apus. 6.2. Petru Hrisologul – <i>Hrisostomul</i> Apusului creștin. 6.3. Boetius (c.476/480-525) – teologul persoanei. 6.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
7. Teologia în limba latină (III). 7.1. Vincențiu de Lerin – apărătorul <i>Sfintei Tradiții</i> .	- expunere sistematică; - demonstrație didactică;	1 oră

7.2. Lactanțiu – primul apusean care încearcă fundamentarea filosofică a Creștinismului. 7.3. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- prezentare de cărți; - lucrări practice.	
8. Teologia în limba latină (IV). 8.1. Sfântul Benedict de Nursia († 543) – întemeietorul vieții monahale în Apus. 8.2. Sfântul Grigorie cel Mare sau Dialogul († 604) – organizator al Bisericii și misionar al credinței creștine. 8.3. Sfântul Isidor de Sevilla († 636) – patronul informaticienilor, al utilizatorilor informaticii, al Internetului, al internauților și al elevilor în Apus (2001). 8.4. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice, doxologico-liturgice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
Bibliografie: 1. Bădiliță, Cristian, <i>Pe viu despre Părinții Bisericii</i> , Editura Humanitas, București 2003. 2. Bobrinskoy, Pr. Prof. Dr. Boris, <i>De la Cina cea de Taină la Dumnezeiasca Liturghie a Bisericii Ortodoxe. Un comentariu istoric</i> , traducere de pr. Prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 2004. 3. Idem, <i>Taina Bisericii</i> , traducere Vasile Manea, studiu introductiv de Pr. Dr. Ioan Bizău, Editura Patmos, Cluj Napoca 2002. 4. Coman, Pr. Prof. Ioan G., <i>Patrologie</i> , vol. I-III, București 1984, 1985, 1987. 5. Felmy, Karl Christian, <i>Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane</i> , introducere și traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 1999. 6. <i>Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși</i> , trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, I-IV, Sibiu 1946-1948; vol. V-XII, București 1975-1991. 7. Florovsky, Georges, <i>Sensul ascezei creștine. Curs de Patrologie</i> , Editura Patmos, Cluj-Napoca 2009. 8. Ică, Diac. Ioan jr. I. <i>Canonul Ortodoxiei. I. Canonul Apostolic al primelor secole</i> , Editura Deisis/Stavropoleos, București 2008. 9. Ioannis Zizioulas, Mitropolitul Pergamului, <i>Euharistie, Episcop, Biserică. Unitatea Bisericii în dumnezeiasca Euharistie și episcop, în primele trei secole creștine</i> , traducere de Pr. Dr. Ioan Valentin Istrati și Geanina Chiriac, Editura Basilica, București 2009. 10. Lafont, Ghislan, <i>O istorie teologică a Bisericii. Itinerar, forme, modele</i> , traducere de Maria Cornelia Ică jr., prezentare de diac. Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu 2003. 11. Martzelos, Georgios, <i>Sfinții Părinți și problematica teologică</i> , traducere de Pr. Cristian-Emil Chivu, studiu introductiv de arhid. dr. Gheorghe V. Holbea, Editura Bizantină, București 2000. 12. Moreschini, Claudio / Norelli, Enrico, <i>Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine</i> , vol. I, <i>De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare</i> , traducere de Hanibal Stănculescu și Gabriela Sauciuc, Editura Polirom, Iași 2001; vol. II/1, <i>De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu</i> , Editura Polirom, Iași 2004; vol. II/2, <i>De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu</i> , traducere de Hanibal Stănculescu, Editura Polirom, Iași 2004. 13. Moreschini, Claudio, <i>Istoria filosofiei patristice</i> , Editura Polirom, Iași 2009. 14. Papadopoulos, Prof. Dr. Stylianos, <i>Patrologie</i> , vol. I, traducere de lector dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București 2006. 15. Pelikan, Jaroslav, <i>Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei I. Nașterea tradiției universale (100-600)</i> , traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2004; <i>II. Spiritul creștinătății răsăritene (600-1700)</i> , traducere și note de Pr. Prof. Nicolae Buga, Editura Polirom, Iași 2005; <i>III. Evoluția teologiei medievale (600-1300)</i> , traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2006; <i>IV. Reformarea Bisericii și a dogmei (1300-1700)</i> , traducere de Silvia Palade și Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2006; <i>V. Doctrina creștină și cultura modernă (de la 1700)</i> , traducere și note de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2008. 16. Rus, Remus, <i>Dicționar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu</i> , Editura Lidia, București, 2003. 17. <i>Scrierile Părinților Apostolici (PSB)</i> , 1, EIBMBOR, București 1974. 18. Taft, Robert F., <i>Ritul bizantin</i> , traducere din limba engleză de Dumitru Vanca și Alin Mehes, Editura Reîntegrire, Alba Iulia 2008. 19. Vintilescu, Petre, <i>Istoria Liturghiei în primele trei veacuri</i> , Nemira, București 2001. 20. Voicu, Arhid. Prof. Dr. Constantin, <i>Patrologie</i> , I-III, Editura Basilica, București 2009, 2010. 21. von Campenhausen, Hans, <i>Părinți greci ai Bisericii</i> , traducere din germană de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005. 22. Idem, <i>Părinți latini ai Bisericii</i> , vol. I-II, traducere de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005. 23. Yannaras, Christos, <i>Adevărul și unitatea Bisericii</i> , traducere din limba greacă de Ierom. Ignatie (Ilie) Trif și Ionuț Dumitru Uliniuc, Editura Sophia, București 2009.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Demonologie și asceză în viața Sfântului Antonie cel Mare. 1.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 1.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
2. Rolul minții și al inimii în viața duhovnicească (<i>Viața Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca, Limonarul, Evagrie Ponticul</i> etc.). 2.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 2.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
3. Învățătura rugăciunii <i>Doamne și stăpânul vieții mele</i> . 3.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 3.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore

4. Elemente de teologie pastorală în scrierile Sfântului Vasile cel Mare. 4.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologic-liturgice. 4.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
5. Știința și credința în scrierile Sfinților Părinți Capadocieni. 5.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 5.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
6. Concepția despre preoție la Sfinții Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur. 6.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 6.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
7. Diagnoză și terapie duhovnicească la Evagrie Ponticul și Sfântul Ioan Casian. 7.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 7.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
8. Biserica și statul în gândirea omiletică a Sfântului Ioan Gură de Aur. 8.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 8.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
9. Confruntarea dintre credință și ateism: Sfântul Chiril al Alexandriei și Iulian Apostatul. 9.1. Repere biobibliografice, doctrinare, textologice și doxologico-liturgice. 9.2. Exerciții hermeneutice.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră

Bibliografie:

1. Bădiliță, Cristian, *Pe viu despre Părinții Bisericii*, Editura Humanitas, București 2003.
2. Bobrinskoy, Pr. Prof. Dr. Boris, *De la Cina cea de Taină la Dumnezeiasca Liturghie a Bisericii Ortodoxe. Un comentariu istoric*, traducere de pr. Prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 2004.
3. Idem, *Taina Bisericii*, traducere Vasile Manea, studiu introductiv de Pr. Dr. Ioan Bizău, Editura Patmos, Cluj Napoca 2002.
4. Coman, Pr. Prof. Ioan G., *Patrologie*, vol. I-III, București 1984, 1985, 1987.
5. Felmy, Karl Christian, *Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, introducere și traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu 1999.
6. *Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, I-IV, Sibiu 1946-1948; vol. V-XII, București 1975-1991.
7. Florovsky, Georges, *Sensul ascezei creștine. Curs de Patrologie*, Editura Patmos, Cluj-Napoca 2009.
8. Ică, Diac. Ioan jr. I. *Canonul Ortodoxiei. I. Canonul Apostolic al primelor secole*, Editura Deisis/Stavropoleos, București 2008.
9. Ioannis Zizioulas, Mitropolitul Pergamului, *Euharistie, Episcop, Biserică. Unitatea Bisericii în dumnezeiasca Euharistie și episcop, în primele trei secole creștine*, traducere de Pr. Dr. Ioan Valentin Istrati și Geanina Chiriac, Editura Basilica, București 2009.
10. Lafont, Ghislain, *O istorie teologică a Bisericii. Itinerar, forme, modele*, traducere de Maria Cornelia Ică jr., prezentare de diac. Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu 2003.
11. Martzelos, Georgios, *Sfinții Părinți și problematica teologică*, traducere de Pr. Cristian-Emil Chivu, studiu introductiv de arhid. dr. Gheorghe V. Holbea, Editura Bizantină, București 2000.
12. Moreschini, Claudio / Norelli, Enrico, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, *De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare*, traducere de Hanibal Stănculescu și Gabriela Sauciu, Editura Polirom, Iași 2001; vol. II/1, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, Editura Polirom, Iași 2004; vol. II/2, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, traducere de Hanibal Stănculescu, Editura Polirom, Iași 2004.
13. Moreschini, Claudio, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași 2009.
14. Papadopoulos, Prof. Dr. Stylianos, *Patrologie*, vol. I, traducere de lector dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București 2006.
15. Pelikan, Jaroslav, *Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei I. Nașterea tradiției universale (100-600)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2004; *II. Spiritul creștinătății răsăritene (600-1700)*, traducere și note de Pr. Prof. Nicolae Buga, Editura Polirom, Iași 2005; *III. Evoluția teologiei medievale (600-1300)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași 2006; *IV. Reformarea Bisericii și a dogmei (1300-1700)*, traducere de Silvia Palade și Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2006; *V. Doctrina creștină și cultura modernă (de la 1700)*, traducere și note de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași 2008.
16. *Scrierile Părinților Apostolici (PSB)*, 1, EIBMBOR, București 1974.
17. Taft, Robert F., *Ritul bizantin*, traducere din limba engleză de Dumitru Vanca și Alin Mehes, Editura Reîntregirea, Alba Iulia 2008.
18. Vintilescu, Petre, *Istoria Liturghiei în primele trei veacuri*, Nemira, București 2001.
19. Voicu, Arhid. Prof. Dr. Constantin, *Patrologie*, I-III, Editura Basilica, București 2009, 2010.
20. von Campenhausen, Hans, *Părinți greci ai Bisericii*, traducere din germană de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005.
21. Idem, *Părinți latini ai Bisericii*, vol. I-II, traducere de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Humanitas, București 2005.
22. Yannaras, Christos, *Adevărul și unitatea Bisericii*, traducere din limba greacă de Ierom. Ignatie (Ilie) Trif și Ionuț Dumitru Uliniuc, Editura Sophia, București 2009.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina de Patrologie și literatură patristică este absolut necesară, în consecință, obligatorie pentru dezvoltarea vieții duhovnicești a celor ce doresc să slujească la Sfântul Altar sau să le împărtășească învățătura Bisericii Ortodoxe tuturor credincioșilor, indiferent de vârstă și gen, prin intermediul educației moral-religioase din școlile publice și de stat ale României.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	oral	50%
	evaluare periodică	oral	20%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	oral	15%
	evaluare lucrare de seminar	oral	15%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Titularul de aplicații
Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI ISTORIA ȘI SPIRITUALITATEA BIZANȚULUI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE PASTORALĂ
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA ȘI SPIRITUALITATEA BIZANȚULUI						
2.2 Titularul activităților de curs	pr. lect. univ. dr. Anton Savelovici						
2.3 Titularul activităților de seminar	pr. lect. univ. dr. Anton Savelovici						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					2
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istorie, Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament
4.2 de competențe	Cunoașterea caracteristicilor perioadei antice din istoriei civilizației umane

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
-------------------------------	--

5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
--	--

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe: <i>Studentul/absolventul recunoaște și explică dedicarea spirituală a unei persoane sau a unui grup pentru căutarea unui scop mai înalt al vieții, dincolo de limitele materiale ale existenței.</i>
6.2 Aptitudini: <i>Studentul/absolventul aplică tehnici și metode de îmbunătățire și progres moral, cum sunt: rugăciunea, meditația, asceza, filantropia etc.</i>
6.3 Responsabilitate și autonomie: <i>Studentul/absolventul gândește autonom și responsabil, alternând rituri și metode de progres moral și spiritual.</i>

7.Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea istoriei și spiritualității lumii bizantine. Familiarizarea cu viețile, operele și învățăturile împăraților, ale oamenilor de stat și ale învățaților din lumea bizantină. Contextualizarea socio-cultural istorică și decodificarea particularităților specifice fiecărei epoci din istoria Bizanțului.
7.2 Obiectivele specifice	Evidențierea importanței aprofundării istoriei și spiritualității Bizanțului, urmărindu-se: - analiza diverselor probleme din cadrul Bizanțului, un Imperiu care a durat mai bine de un mileniu. - evoluțiile politico-sociale și culturale din spațiul european, dar și din Orientul Mijlociu și Îndepărtat, datorate contactului direct sau indirect cu lumea bizantină. - contactul românilor cu Imperiul bizantin. - modalitatea de infuzie și cultivare a realizărilor lumii bizantine în ogorul misiunii pastorale. Capacitatea de personalizare a materialului informațional și a ofertei bibliografice.

8.Continuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Instaurarea dinastiei isauriene. 1.1. Leon al III-lea Isaurul (717-741) – redobândirea demnității. 1.2. Debutul primei faze a iconoclasmului (726-780). 1.3. Sinodul pseudo-ecumenic de la Hieria (754).	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
2. Binecredincioasa împărăteasă Irina. 2.1. Sinodul al VII-lea Ecumenic.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
3. Dinastia de Amorium (802-867). 3.1. A doua perioadă iconoclastă (815-843). 3.2. Binecredincioasa împărăteasă Teodora. 3.3. Sinodul din 843 și restaurarea definitivă a cinstirii sfintelor icoane.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
4. Dinastia macedoneană (867-1025). 4.1. Expansiunea teritorială a împăraților macedonieni.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
5. Bizanțul în fața unor noi forțe: 5.1. Expansiunea arabilor musulmani. 5.2. Normanzii. 5.3. Papalitatea.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
6. Dinastia Comnenilor. 6.1. Viața culturală și religioasă în timpul Comnenilor.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
7. Fenomenul cruciadelor. 7.1. Coaliții occidentale și încercări de unire: Conciliul de la Lyon (1274) și cel de la Ferrara-Florența (1438-1439).	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
8. Căderea Constantinopolului. 8.1. Bizanțul și Occidentul.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică;	2 ore

8.2. Bizanț după Bizanț.	- prezentare de cărți; - lucrări practice.	
Bibliografie: Chifăr, Pr. Nicolae, <i>Istoria creștinismului</i>, vol. I-IV, Editura Trinitas, Iași, 1999-2005. Idem, <i>Istoria creștinismului</i>, vol. I-II, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007-2008. Băbuș, Pr. Dr. Emanoil, <i>Bizanțul, istorie și spiritualitate</i>, Editura Sofia, București, 2003. Brezeanu, Stelian, <i>O istorie a Bizanțului</i>, Editura Meronia, București, 2004. Muntean, V. Vasile, <i>Bizantinologie</i>, vol. I-II, Ed. Învierea, Timișoara, 1999, 2000. Rămureanu, Pr. Prof. Dr. Ioan, <i>Istoria bisericească universală</i>, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004. Rămureanu, Pr. Prof. Dr. Ioan / Șesan, Pr. Prof. Dr. Milan / Bodogae, Pr., Prof. Dr. Teodor, <i>Istoria Bisericească Universală</i>, vol. I-II, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987-1993. Băbuș, Pr. Dr. Emanoil, <i>Bizanțul între Occidentul creștin și Orientul Islamic (secolele VII-XV)</i>, Editura Sofia, București, 2006. Gabor, Pr. Dr. Adrian, <i>Biserica și Statul în primele patru secole</i>, Editura Sophia, București, 2003. Gagu, Pr. Dr. Cristian, <i>Teologie și umanism în epoca Paleologilor</i>, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2007. Idem, <i>Biserică și Stat în timpul lui Teodosie cel Mare</i>, Editura Bizantină, București, 2004. Marrou, Henri-Irénée, <i>Biserica în antichitatea târzie 303-604</i>, Editura Universitas, București, 1999. Ostrogorski, Georgije, <i>Histoire de l'État byzantin</i>, Payot, Paris, 2007. Tenace, Michelina, <i>Creștinismul Bizantin. Istorie, teologie, tradiții monastice</i>, Editura Cartier, București, 2005.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Prima perioadă a iconoclasmului. 1.1. Cauzele apariției controversei iconoclaste. 1.2. Reculul mișcării iconoclaste și restabilirea cultului sfințelor icoane.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
2. Sindoul al VII-lea Ecumenic.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
3. A doua perioadă a iconoclasmului. 3.1. Sinodul din 843 și restabilirea definitivă a cinstirii sfințelor icoane.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
4. Dinastia macedoniană. 4.1. Situația Bisericii în timpul dinastiei macedoniene.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
5. Muntele Athos: sfințenie și societate bizantină.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
6. Dinastia Comnenilor. 6.1. Putere și familie: sistemul Comnenilor.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
7. Dinastia Paleologilor. 7.1. Renașterea culturală și artistică.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
8. Căderea Constantinopolului și consecințele acestui fapt pentru lumea creștină.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	2 ore
9. Românii și moștenirea bizantină.	- expunere sistematică; - demonstrație didactică; - prezentare de cărți; - lucrări practice.	1 oră
Bibliografie: Comnena, Ana, <i>Alexiada</i>, vol. I-II, traducere de Marina Marinescu și note de Nicolae-Șerban Tanașoca, Editura Minerva, București, 1977. Eusebiu de Cezareea, <i>Viața lui Constantin cel Mare</i>, în colecția PSB, vol. XIV, traducere și note de Radu Alexandrescu, studiu introductiv de Prof. Dr. Emilian Popescu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1991. Lactantius, <i>De mortibus persecutorum (Despre morțile persecutorilor)</i>, traducere, studiu introductiv, note și comentarii de Claudiu T. Arieșan, Editura Amarcord, Timișoara, 2000. Procopius de Cezareea, <i>Războiul cu goții</i>, colecția Scriptores Byzantini, vol. III, traducere și introducere de H.		

Mihăescu, Editura Academiei, București, 1963.

Băbuș, Pr. Dr. Emanoil, *Bizanțul între Occidentul creștin și Orientul Islamic (secolele VII-XV)*, Editura Sofia, București, 2006.

Gabor, Pr. Dr. Adrian, *Biserica și Statul în primele patru secole*, Editura Sophia, București, 2003.

Gagu, Pr. Dr. Cristian, *Teologie și umanism în epoca Paleologilor*, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2007.

Idem, *Biserică și Stat în timpul lui Teodosie cel Mare*, Editura Bizantină, București, 2004.

Marrou, Henri-Irénée, *Biserica în antichitatea târzie 303-604*, Editura Universitas, București, 1999.

Ostrogorski, Georgije, *Histoire de l'État byzantin*, Payot, Paris, 2007.

Tenace, Michelina, *Creștinismul Bizantin. Istorie, teologie, tradiții monastice*, Editura Cartier, București, 2005.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina este esențială pentru cunoașterea istoriei și spiritualității lumii bizantine.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	colocviu	60%
	evaluare periodică	oral	10%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	examinare continuă	10%
	evaluare lucrare de seminar	oral	20%
10.6 Standard minim de performanță: prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
pr. lect. univ. dr. Anton Savelovici

Titularul de aplicații
pr. lect. univ. dr. Anton Savelovici

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
MUZICĂ BISERICESCĂ ȘI RITUAL
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				MUZICĂ BISERICEASCĂ ȘI RITUAL			
2.2 Titularul activităților de curs				Lect. Dr. Vlădăreanu Mihail			
2.3 Titularul activităților de seminar				Lect. Dr. Vlădăreanu Mihail			
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					4
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Muzică	
4.2 de competențe	Capacitatea de a percepe și a reproduce sunetele muzicale.	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs/După caz, platforme electronice de comunicare	
-------------------------------	--	--

5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar/După caz, platforme electronice de comunicare
--	---

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe Studentul/absolventul descrie și clasifică ceremoniile, riturile și ritualurile creștine (generale sau specifice unor grupuri), în evoluția lor istorică și în situația actuală.
6.2 Aptitudini Studentul/absolventul oficiază acte de ritual și utilizează textele sacramentale în timpul ceremoniilor, cum ar fi Dumnezeiasca Liturghie, botezul, hirotoniile, funeraliile, confirmarea și alte ceremonii religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie Studentul/absolventul (sub condiția hirotonirii / ordinării / numirii / alegerii într-o funcție ecleziastică etc.) ia decizii privind oportunitatea și tipul de rituri și ritualuri necesare a fi aplicate în contexte specifice și în funcție de realitățile și nevoile individuale și comunitare.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Însușirea cântării practice în cele opt glasuri bisericești - Cântările specifice Sfințelor Taine și Ierurgiilor - Aplicabilitatea continuă a gramaticii muzicii psaltice - Aplicabilitatea continuă a noțiunilor de teorie muzicală liniară - Explicarea și interpretarea textelor de muzică psaltică - Explicarea și interpretarea textelor de muzică liniară
7.2 Obiectivele specifice	Însușirea unor cântări religioase mai accesibile și aplicarea lor în serviciile religioase: Sfânta Liturghie, Utrenia, Vecernia etc..

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Glasul V stihiraric: stihirile, Dogmatica	Expunere sistematică, Exemplificare, Audiție muzicală pentru stimularea interesului studenților	1 oră
Glasul V irmologic: stihoavna, troparele		1 oră
Glasul II stihiraric: stihirile, Dogmatica		1 oră
Glasul II irmologic: stihoavna, antifonul, tropare		1 oră
Glasul VI stihiraric: stihirile, Dogmatica		1 oră
Glasul VI irmologic: stihoavna, tropare		1 oră
Cântările Sfintei Liturghii a darurilor mai înainte sfințite		1 oră
Cântări specifice în Postul mare: Cântări la Pavcernița mare		1 oră
Glasul IV stihiraric: stihirile, Dogmatica		1 oră
Glasul IV irmologic: stihoavna, antifonul, tropare		1 oră
Glasul VIII stihiraric: stihirile, Dogmatica		1 oră
Glasul VIII irmologic: stihoavna, antifon, tropare		1 oră
Glasul III stihiraric: stihirile, Dogmatica		1 oră
Glasul III irmologic: stihoavna, troparele		1 oră

Bibliografie:

- Pr. prof. dr. N. Moldoveanu - *Cântările Sf. Liturghii și alte cântări bisericești*. București, 1992.
- Prof. N. Lungu, Pr. prof. Gr. Costea, Prof. L. Croitoru - *Gramatica muzicii bisericești psaltice* - stadiu comparativ cu notația liniară.
- Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, *Istoria muzicii bisericești la români*, Editura Basilica, București, 2010
- Vasile Stanciu, *Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale utreniei de Duminică dimineața, compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul dimitrie Cunțanu*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010
- Noul Idiomelar*, București, 1999, 2000, 2007 ((Ediție revizuită, completată și diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu)
- Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an, Ed.a II-a, partea I-a și a II-a*, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr.Prof.univ.dr.Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006, 2011.
- Dimitrie Cunțanu, *Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri*, Viena, 1890 și Sibiu 1943
- Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, *Slujbele sfinților români din Transilvania*, Cluj, 1990.
- Pr.Vasile Grăjdian, *Elemente de cântare bisericească și tipic*, Ed.Univ."Lucian Blaga", Sibiu, 1996
- As.dr. Mihail Daniel Vlădăreanu, *Creația Corală cu caracter religios a compozitorilor Dumitru G. Kiriak și Ioan D. Chirescu*, editura Bibliotheca, Târgoviște, 2018

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
-----------------------	-------------------	------------

Exerciții aplicative la glasul V stihiraric	Expunere sistematică, Exemplificare, Audiție muzicală pentru stimularea interesului studenților	1 oră
Exerciții aplicative la glasul V irmologic		1 oră
Exerciții aplicative la glasul II stihiraric		1 oră
Exerciții aplicative la glasul II irmologic		1 oră
Exerciții aplicative la glasul VI stihiraric		1 oră
Exerciții aplicative la glasul VI irmologic		1 oră
Rânduiești tipiconale cu privire la Liturgia darurilor mai înainte sfințite		1 oră
Rânduiești tipiconale cu privire la slujba Pavcerniței mari		1 oră
Exerciții aplicative la glasul IV stihiraric		1 oră
Exerciții aplicative la glasul IV irmologic		1 oră
Exerciții aplicative la glasul VIII stihiraric		1 oră
Exerciții aplicative la glasul VIII irmologic		1 oră
Exerciții aplicative la glasul III stihiraric		1 oră
Exerciții aplicative la glasul III irmologic		1 oră

Bibliografie:

- Pr. prof. dr. N. Moldoveanu - *Cântările Sf. Liturghii și alte cântări bisericești*. București, 1992.
- Prof. N. Lungu, Pr. prof. Gr. Costea, Prof. L. Croitoru - *Gramatica muzicii bisericești psaltice* - stadiu comparativ cu notația liniară.
- Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, *Istoria muzicii bisericești la români*, Editura Basilica, București, 2010
- Vasile Stanciu, *Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale utreniei de Duminică dimineața, compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul dimitrie Cunțanu*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010
- *Noul Idiomelar*, București, 1999, 2000, 2007 ((Ediție revizuită, completată și diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu)
- *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an, Ed.a II-a, partea I-a și a II-a*, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr.Prof.univ.dr.Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006, 2011.
- Dimitrie Cunțanu, *Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri*, Viena, 1890 și Sibiu 1943
- Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, *Slujbele sfinților români din Transilvania*, Cluj, 1990.
- Pr.Vasile Grăjdian, *Elemente de cântare bisericească și tipic*, Ed.Univ."Lucian Blaga", Sibiu, 1996
- As.dr. Mihail Daniel Vlădăreanu, *Creația Corală cu caracter religios a compozitorilor Dumitru G. Kiriak și Ioan D. Chirescu*, editura Bibliotheca, Târgoviște, 2018

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina modelează aptitudinile necesare săvârșirii cultului creștin ortodox, condiție fundamentală viitorilor slujitori ai Bisericii. În același timp, disciplina oferă cunoștințe muzicale esențiale viitorilor profesori de Religie din învățământul primar și gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen	-	70%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	-	-
	- testarea periodică prin lucrări de control		5%
10.5 Seminar/laborator	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	-	-
	- evaluarea finală	oral	20%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului		
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la colocviu			
➤ Minim nota 5 la testarea continuă			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Lect. univ. dr. Vlădăreanu Mihail

Titularul de aplicații
Lect. univ. dr. Vlădăreanu Mihail

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
LIMBA GREACĂ
ANUL UNIVERSITAR 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Limba greacă						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Ion Croitoru						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					9
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					-
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					9
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria culturii și civilizației antice grecești, Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Spiritualitatea ortodoxă, Limba latină, Patrologie și literatură patristică, Teologia Dogmatică.
4.2 de competențe	Capacitatea de a învăța o limbă străină. Acumularea cunoștințelor predate în Semestrul I.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	<i>Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.</i>
6.2 Aptitudini	<i>Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.</i>
6.3. Responsabilitate și autonomie	<i>Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Însușirea alfabetului, a vocabularului și a flexiunii limbii grecești vechi în vederea accesului la textele literare dogmatice, liturgice și canonice necesare înțelegerii din izvoare a noțiunilor teologice.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea automatismelor de limbă necesare comunicării în limba greacă. Formarea deprinderilor de traducere din și în limba greacă veche, cu scopul utilizării textelor specifice literare, scripturistice și patristice. Apropierea de limba greacă nouă.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Numeralul: 1.1. Numeralul cardinal. 1.2. Numeralul ordinal. 1.3. Numeralul adverbial. 1.4. Numeralul multiplicativ. 1.5. Numeralul distributiv. 1.6. Substantive derivate. 1.7. Frațiunea. 1.8. Notarea cifrelor și a numerelor. 1.9. Numerele morfologic bivalente. 1.10. Numerele flexionabile.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
2. Adverbul: 2.1. Structura adverbului. 2.2. Clasificare semantică a adverbului: de loc, de timp, de mod, de negație, interogativ. 2.3. Gradele de comparație.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
3. Interjecția: 3.1. Statutul interjecției și semantismul acesteia. 3.2. Interjecții uzuale în limba greacă.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
4. Prepoziția: 4.1. Rolul prepoziției la nivel morfologic (morfem cazual extern sau suplimentar). 4.2. Principalele prepoziții grecești. 4.3. Cazurile prepoziționale. 4.4. Semnificațiile diferitelor prepoziții asociate diferitelor forme cazuale.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
5. Conjuncția: 5.1. Rol și clasificare. 5.2. Exemple și explicații.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
6. Verbul (I): 6.1. Clasificarea verbelor din punct de vedere morfologic. 6.2. Categoriile gramaticale specifice verbului (mod, diateză, aspect/timp, persoană, număr). 6.3. Structura morfologică a verbului corespunzătoare categoriilor logico-	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări,	3 ore

gramaticale: 6.3.1. morfemele categoriale și rolul acestora (radical, afixe, temă verbală, temă temporală, desinențe, augment, reduplicare). 6.3.2. ca elemente operaționale în flexiune. 6.4. Principiile și etapele flexiunii verbului.	comentarii și exerciții practic-aplicative.	
7. Verbul (II): 7.1. Conjugarea verbului tematic în -ω. 7.1.1. tema prezentului cu formele derivate (prezent, imperfect). 7.1.2. aoristul (1 sigmatic/asigmatic, 2 tematic/atematic, capatic, aoristul pasiv). 7.1.3. viitorul (1 sigmatic, 2 asigmatic, atic, doric). 7.1.4. perfectul (1 slab, 2 tare, tip οἶδα). 7.1.5. mai mult ca perfectul. 7.1.6. viitorul II. 7.1.7. adjectivele verbale.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
8. Verbul (III): 8.1. Verbele contrase în -αω, - εω, -οω. 8.2. Conjugarea verbului atematic în -μι. 8.2.1. Conjugarea verbului a fi. 8.2.2. Teme radicale, ex. φημι. 8.2.3. Teme cu reduplicare de prezent δίδωμι. 8.2.4. Teme cu radical lărgit δεικνυμι.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
Bibliografie: 1. Bailly, A., <i>Dictionaire grec-francais</i> , Librairie Hachette, Paris, 1930. 2. Balmuş, C. / Graur, A., <i>Gramatica Limbii grecești</i> , București, 1936. 3. Chantraine, P., <i>Morfologie historique du grec</i> , Paris, 1947. 4. Chassang, A., <i>Nouvelle grammaire grecque</i> , Garnier, Paris, 1889. 5. Chira, Vasile, <i>Limba greacă veche. Pentru studenții facultăților de teologie, vol. I Morfologia</i> , Editura „Lucian Blaga”, Sibiu, 2006. 6. <i>Dicționar greco-român al Noului Testament</i> de M. Carrez și F. Morel, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999. 7. <i>Dicționar greco-român</i> , întocmit de Anton D. Velcu, Tipografiile române unite, Cluj Napoca, 1929. 8. Duhoux, Y., <i>Introduction aux dialects grecs anciens</i> , Ed. Cabay, Louvain-la-neuve, 1983. 9. Georgescu, Constantin, <i>Manual de greacă biblică</i> , Ed. Nemira, București, 2011. 10. Georgescu, Constantin / Georgescu, Simona / Georgescu, Theodor, <i>Dicționar greco-român</i> , Volumul II, B – Γ, Ed. Nemira, București, 2012. 11. Ionescu Vasile, Ștefănescu N., <i>Antologie din literatura patristică greacă a primelor secole</i> . Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1960, pp. 40-44; 54-60; 60-71. 12. Lejeune, M., <i>Traite de phonétique grecque</i> , Paris, 1947. 13. <i>Manual de Limba Greacă pentru Seminariile Teologice</i> (Autori: I. Bujor și Fr. Chiriac), Editura Institutului Biblic, București, 1993. 14. Marinescu, Maria / Himu, Felicia Vanț, <i>Manual de limba elină</i> . Litografia și tipografia Învățăământului, București, 1958. 15. Meillet, A., <i>Aperçu d'une histoire de la langue grecque</i> , Paris, 1936. 16. Migne, J. P. <i>Patrologie Coursus Completus (Series graeca)</i> , Paris, 1844-1866. 17. <i>Novum Testamentum Graece et Latine</i> , Nestle - Aland, United Bible Societies, London, 1963. 18. Pop, Ovidiu, <i>Limba Greacă veche</i> , Ed. Antet, București, 2002. 19. Riemann, G. / Goelser, H, <i>Grammaire grecque complète</i> , Paris, 1926. 20. <i>Septuaginta. Id est vetus testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs</i> , Deutsche Bibelgesellschaft, 1979. 21. Serghieev, V., <i>Istoria Greciei antice</i> , București, 1951. 22. Simensky, Th., <i>Gramatica Limbii grecești</i> , București, 1953. 23. Ștef, A., F., <i>Manual de Greacă Veche</i> , Ed. Humanitas, București, 1996. 24. Terracina, F., <i>Verbi Greci</i> , Garzanti Editore, 1994. 25. Tipei, F. John, <i>Limba greacă a Noului Testament</i> , Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994. 26. Δημητράκου, Δ., <i>Μέγα Λεξικόν ὅλης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Δημοτική. Καθαρεύουσα. Μεσαιωνική. Μεταγενέστερα. Αρχαία</i> , τόμ. Α' -ΙΕ', Ἐκδόσεις Δομή, Ἀθήναι, 1953. 27. Γρηγοροπούλου, Δημήτρη, <i>Ἡ Σύνταξη τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου</i> , Ἀθήνα, 2004.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Numeralul: 1.1. Numeralul cardinal. 1.2. Numeralul ordinal. 1.3. Numeralul adverbial. 1.4. Numeralul multiplicativ. 1.5. Numeralul distributiv. 1.6. Substantive derivate. 1.7. Frațiunea. 1.8. Notarea cifrelor și a numerelor. 1.9. Numere morfologic bivalente. 1.10. Numere flexionabile.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
2. Adverbul: 2.1. Clasificare semantică a adverbului: de loc, de timp, de mod, de negație,	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte	1 oră

interogativ. 2.2. Gradele de comparație.	cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	
3. Interjecția: 3.1. Interjecții uzuale în limba greacă.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
4. Prepoziția: 4.1. Principalele prepoziții grecești. 4.2. Cazurile prepoziționale.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
5. Conjunția: 5.1. Rol și clasificare. 5.2. Exemple și explicații.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	1 oră
6. Verbul (I): 6.1. Clasificarea verbelor din punct de vedere morfologic. 6.2. Categorii gramaticale specifice verbului (mod, diateză, aspect/timp, persoană, număr). 6.3. Principiile și etapele flexiunii verbului.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	3 ore
7. Verbul (II): 7.1. Conjugarea verbului tematic în -ω.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
8. Verbul (III): 8.1. Verbele contrase în -αω, - εω, -οω. 8.2. Conjugarea verbului atematic în -μι. 8.2.1. Conjugarea verbului a fi.	- expunere sistematică; - lucrul cu manualul și alte cărți; - demonstrație didactică; - observații, exemplificări, comentarii și exerciții practic-aplicative.	2 ore
Bibliografie: 1. Bailly, A., <i>Dictionaire grec-francais</i> , Librairie Hachette, Paris, 1930. 2. Balmuș, C. / Graur, A., <i>Gramatica Limbii grecești</i> , București, 1936. 3. Chantraine, P., <i>Morfologie historique du grec</i> , Paris, 1947. 4. Chassang, A., <i>Nouvelle grammaire grecque</i> , Garnier, Paris, 1889. 5. Chira, Vasile, <i>Limba greacă veche. Pentru studenții facultăților de teologie, vol. I Morfologia</i> , Editura „Lucian Blaga”, Sibiu, 2006. 6. <i>Dicționar grec-român al Noului Testament</i> de M. Carrez și F. Morel, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999. 7. <i>Dicționar grec-român</i> , întocmit de Anton D. Velcu, Tipografiile române unite, Cluj Napoca, 1929. 8. Duhoux, Y., <i>Introduction aux dialects grecs anciens</i> , Ed. Cabay, Louvain-la-neuve, 1983. 9. Georgescu, Constantin, <i>Manual de greacă biblică</i> , Ed. Nemira, București, 2011. 10. Georgescu, Constantin / Georgescu, Simona / Georgescu, Theodor, <i>Dicționar grec-român</i> , Volumul II, B – Γ, Ed. Nemira, București, 2012. 11. Ionescu Vasile, Ștefănescu N., <i>Antologie din literatura patristică greacă a primelor secole</i> . Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1960, pp. 40-44; 54-60; 60-71. 12. Lejeune, M., <i>Traite de phonétique grecque</i> , Paris, 1947. 13. <i>Manual de Limba Greacă pentru Seminariile Teologice</i> (Autori: I. Bujor și Fr. Chiriac), Editura Institutului Biblic, București, 1993. 14. Marinescu, Maria / Himu, Felicia Vanț, <i>Manual de limba elină</i> . Litografia și tipografia Învățăământului, București, 1958. 15. Meillet, A., <i>Aperçu d'une histoire de la langue grecque</i> , Paris, 1936. 16. Migne, J. P. <i>Patrologie Coursus Completus (Series graeca)</i> , Paris, 1844-1866. 17. <i>Novum Testamentum Graece et Latine</i> , Nestle - Aland, United Bible Societies, London, 1963. 18. Pop, Ovidiu, <i>Limba Greacă veche</i> , Ed. Antet, București, 2002. 19. Riemann, G. / Goelser, H, <i>Grammaire grecque complete</i> , Paris, 1926.		

20. *Septuaginta. Id est vetus testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs*, Deutsche Bibelgesellschaft, 1979.
21. Sergheev, V., *Istoria Greciei antice*, București, 1951.
22. Simensky, Th., *Gramatica Limbii grecești*, București, 1953.
23. Ștef, A., F., *Manual de Greacă Veche*, Ed. Humanitas, București, 1996.
24. Terracina, F., *Verbi Greci*, Garzanti Editore, 1994.
25. Tipei, F. John, *Limba greacă a Noului Testament*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994.
26. Δημητράκου, Δ., *Μέγα Λεξικόν ὅλης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Δημοτική. Καθαρεύουσα. Μεσαιωνική. Μεταγενέστερα. Αρχαία*, τόμ. Α' -ΙΕ', Ἐκδόσεις Δομή, Ἀθήναι, 1953.
27. Γρηγοροπούλου, Δημήτρη, *Ἡ Σύνταξη τοῦ Αρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου*, Ἀθήνα, 2004.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina de Limbă greacă clasică sau veche este necesară celui ce dorește să aprofundeze studiile teologice și, prin urmare, învățătura Bisericii Ortodoxe, deoarece reprezintă un instrument de lucru prin care pot fi abordate documente și texte de bază în limba originală, adică în limba greacă. În același timp, însușirea acestei limbi contribuie la buna înțelegere a termenilor și conceptelor specifice învățăturii creștine ortodoxe, precum și la aprofundarea limbii române. Un alt avantaj este că limba greacă clasică aduce dezvoltarea gândirii și a capacității de memorare, pe de o parte, iar pe de altă parte, ușurează învățarea limbii grecești moderne.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	evaluare sumativă	oral	50%
	evaluare periodică	colocviu	20%
10.5 Seminar/laborator	evaluare continuă	oral	15%
	evaluare lucrare de seminar	oral	15%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezență la activitatea didactică, prezență la activitatea de seminar, minim nota 5 la examen/colocviu, minim nota 5 la testarea periodică, minim 5 la examinarea continuă de la seminar, minim 5 la prezentarea probei practice.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Titularul de aplicații
Prof. univ. dr. Ion Croitoru

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

Limba Latină

Anul. univ. 2025-2026

1.Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UVT
1.2 Facultatea/Departamentul	Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Pastorală

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Limba Latină						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. Conf. dr. Alexandru-Corneliu ARION						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. Conf. dr. Alexandru-Corneliu ARION						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	3.2 din care: curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	3.5 din care: curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					22
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4.Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria literaturii universale antice
4.2 de competențe	Gramatica limbii române

5.Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Interactivitate, încercând obținerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic; Înțelegerea materialului de predare clasic (scris) cu cel modern, prin intermediul videoproectorului
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Dialoguri libere, în special la seminare, pentru stimularea interesului studenților.

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.
-----------------------	--

6.2 Aptitudini Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.
6.3. Responsabilitate și autonomie Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica corespunzător evenimente și texte biblice la în contexte didactice și/sau liturgice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ însușirea științifică de către studenți a cunoștințelor de bază privitoare la vocabular, fonetică, morfologie și sintaxă a propoziției și a frazei latine și înțelegerea specificității acestora. ➤ formarea și dezvoltarea capacității de analiză a structurilor morfologice și sintactice latine și de decriptare a mesajului și a nuanțelor pe care le implică diferitele texte ale învățăturii, tradiției și patristicii creștine.
7.2 Obiectivele specifice	➤ Evidențierea și însușirea criteriilor și a tehnicii de flexiune și analiză a cuvântului sub raport semantic, morfologic și sintactic; ➤ Deprinderea valorilor morfologice, a relațiilor și a funcțiilor sintactice de bază specifice formelor gramaticale latine la nivelul propoziției și a „căilor” de înțelegere și de transpunere a lor în limba română.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Prepoziția – statut, semantismul diferitelor prepoziții, raportul acestora cu forma cazuală, funcție la nivel morfologic.	Prelegere, dezbateri	2 ore
Interjecția – statut, semantism, marcare suprasegmentală și funcții.	Prelegere, dezbateri	2 ore
Verbul Latin – Categoriile logico-gramaticale specifice verbului; Categoriile-bază: Sensul de bază, etimonic, general, comun familiei lexicale; Sensul particular al formațiunilor verbale secundare, terțiare.	Prelegere, dezbateri	2 ore
Verbul Latin – Categoriile asociate: <i>Aspectul, Modul, Timpul verbal, Persoana, Numărul, Diateza</i> .	Prelegere, dezbateri	2 ore
Verbul Latin – Flexiunea sintetică non-personală: Infinitivul prezent, perfect activ; Gerunziul, Gerundivul, Supinul, Participiul prezent activ, viitor activ.	Prelegere, dezbateri	2 ore
Flexiunea analitică a verbului – Diateza pasivă a verbelor la timpurile perfecte; Conjugarea perifrastică” activă.	Prelegere, dezbateri	2 ore
Noțiuni de bază privind sintaxa frazei – Structura propozițiilor principale; Clasele de subordonate generice; Sintagme specifice propoziției și frazei latine.	Prelegere, dezbateri	2 ore
BIBLIOGRAFIE		
1. ***, Novum Testamentum Graece et Latine, Nestle-Aland, United Bible Societies, London, 1963. 2. Blaise A. , Manual de latină creștină, București, 2000; 3. BUJOR, I. și CHIRIAC, Fr. , <i>Gramatica limbii latine</i> , Editura științifică, București, 1986. 4. Bujor I., Fr. Chiriac , Antologia latină, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R. București, 1994. 5. BARBU, N. I. și VASILESCU, Toma I. , <i>Gramatica latină</i> , Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994. 6. CIZEK, Eugen , <i>Istoria literaturii latine</i> , vol I-II, Edit. Societatea „Adevărul” S.A., București, 1994. 7. GUȚU, Gheorghe , <i>Dicționar latin - român</i> , Editura Humanitas, București, 2008. 8. MATEI, Virgil , <i>Dicționar de maxime, reflecții, expresii latine comentate</i> , Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Limba latină – limbă română. Exerciții de lexic, gramatică fonetică	Dezbateri	2 ore
Substantivul – Aplicații pe text (Decl. a IV-a și a V-a) Dimitrie Cantemir, Descriptio Moldaviae	Dezbateri	2 ore
Verbul. Temele de prezent, perfect, supin – Aplicații:	Dezbateri	2 ore

Plinius Secundus, O scrisoare a lui Traian		
Pronumele (personal, demonstrativ, reflexiv, relativ) - Aplicații: Caesar, de Belo Galico, I, 1; Phaedrus, Lupus et agnus.	Dezbateră	2 ore
Pronumele – Aplicații: Augustus despre luptele cu dacii, Res gestae divi augusti. Prezentare generală. Texte	Dezbateră	2 ore
Prepozițiile – conjuncțiile coordonatoare și subordonatoare. Interjecția – Aplicații : Salustius, De Conjuratone Catilinae	Dezbateră	2 ore
Sintaxa frazei. Coordonare și subordonare (Caesar trece Rubiconum) – Suetonius, de vita duodecim Ceasarum, Caesar 32.	Dezbateră	2 ore
Bibliografie		
1. CIZEK , Eugen, <i>Istoria literaturii latine</i> , vol I-II, Edit. Societatea „Adevărul” S.A., București, 1994. 2. Fischer I., <i>Morfologia istorică a limbii latine (Numele)</i> , București, 1985; 3. GUȚU , Gheorghe, <i>Dicționar latin - român</i> , Editura Humanitas, București, 2008. 4. MATEI , Virgil, <i>Dicționar de maxime, reflecții, expresii latine comentate</i> , Editura Didactică și Pedagogică București, 2007. 5. MATEI , Virgil, <i>Dicționar român-latin</i> , Editura Corint, București, 2008. 6. MATEI , Virgil, <i>Limba Latină</i> , Editura Corint, București, 2008. 7. *** , <i>Proză istorică latină</i> , Studiu introductiv și note de Mihai Nichita, traducere de Radu Albala, Editura pentru Literatură Universală, București, 1962. 8. *** , <i>Istoria literaturii latine</i> , vol. I, ed. a 2-a, redactor responsabil: N. I. BARBU, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.		

9. Interactivitate, încercând obținerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic

Absolvenții acestei discipline vor fi capabili să întrețină dialoguri libere, în special grație însușirii adecvate a sintaxei și morfologiei, deopotrivă a limbii latine, cât și a limbii române.

10.Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- răspunsurile la examen (evaluarea finală).	oral	70%
	- testarea continuă pe parcursul semestrului	oral	
10.5 Seminar/laborator	- prezență		10%
	- activitățile gen teme / referate/ proiecte, etc.	oral	20%
10.6 Standard minim de performanță			
➤ Minim nota 5 la colocviu ➤ prezența conform regulamentului U.V.T.			

Data completării
26.09.2025

Titularul de curs
Pr. Conf. Dr. Alexandru-Corneliu Arion

Titularul de aplicații
Pr. Conf. dr. Alexandru-Corneliu ARION

Data avizării în
departament
29.09.2025

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în
Consiliul Facultății
30.09.2025

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan